

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство финансија и привреде

ПРИРУЧНИК ЗА ПРИМЕНУ ПРАВИЛНИКА О ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Београд, 2012.

Приручник за примену Правилника о личној заштитној опреми

Издавач:

Министарство финансија и привреде Републике Србије
Кнеза Милоша 20,
11 000 Београд, Србија

Ова публикација је настала уз подршку:

GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH)
ACCESS – Програм подршке развоја конкурентности МСП у Србији у складу са процесом придруживања ЕУ
Макензијева 24/5
11 000 Београд, Србија

Аутори: Драган Божанић, Никола Мирковић

Уредници: Сабина Николић, Тамара Илић

Стручна рецензија: Јелена Поповић, Хелмут Маирхофер

Припрема и штампа: Радункић д.о.о., Београд

ISBN: 978-86-88295-14-7

Тираж: 1000

Место и датум публикације: Београд, септембар 2012. године

Садржај

УПУТСТВО ЗА ПРИМЕНУ ПРАВИЛНИКА О ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ	5
1. Увод (правни основ, структура и линк ка ЕУ регулативи)	5
2. Делокруг Правилника	6
2.1. Производи обухваћени Правилником	6
2.2. Производи који нису обухваћени	8
3. Категорије личне заштитне опреме	8
4. Битни захтеви за здравље и безбедност	10
5. Позивање на српске стандарде којима се преузимају ЕУ хармонизовани стандарди	11
6. Претпоставка усаглашености	11
7. Техничка документација и процена ризика	12
8. Оцењивање усаглашености	13
8.1. Оцењивање усаглашености које спроводи произвођач личне заштитне опреме .	13
8.2. Оцењивање усаглашености које спроводи именовано тело за оцењивање Усаглашености	13
9. Означавање усаглашености и документација која прати личну заштитну опрему	15
9.1. Декларација о усаглашености	15
9.2. Сертификати и одлуке именованог тела за оцењивање усаглашености	16
9.3. Упутства	17
9.4. Означавање личне заштитне опреме	17
10. Заштитна клаузула	18
11. Тржишни надзор	18
12. Прелазни период (за примену старих прописа)	18
13. Закључак - обавезе привредних субјеката прописане правилником	19
ПРАВИЛНИК О ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ	21

УПУТСТВО ЗА ПРИМЕНУ ПРАВИЛНИКА О ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ

1. УВОД (ПРАВНИ ОСНОВ, СТРУКТУРА И ЛИНК КА ЕУ РЕГУЛАТИВИ)

Правни основ за доношење Правилника о личној заштитној опреми („Службени гласник РС”, број 100/11 – у даљем тексту „**Правилник**“) садржан је у члану 6. став 1. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, број 36/09 – у даљем тексту „**Закон**“), којим је прописано да технички пропис припрема и доноси министарство у оквиру свог делокруга. Овај правилник је донео министар економије и регионалног развоја, као надлежни министар за област техничких захтева за индустријске производе. Правилник је објављен 29. децембра 2011. године, ступио је на снагу 6. јануара 2012. године, а примењује се од 1. јула 2013. године.

Правилник је усклађен са свим начелима и битним захтевима из Директиве 89/686 ЕЕЗ Европског Савета од 21. децембра 1989. године о приближавању закона држава чланица који се односе на личну заштитну опрему, као и њеним изменама из Директиве 93/68/ЕЕЗ од 22. јула 1993 године, Директиве 93/95/ЕЕЗ од 29. октобра 1993. године и Директиве 96/58/ЕЕЗ од 3. септембра 1996. године, што је у складу са преузетим обавезама Републике Србије из Споразума о стабилизацији и придруживању (ССП), као и из Националног програма интеграције Републике Србије у Европску унију (НПИ). Приликом израде овог правилника, осим наведене директиве ЕУ, узета су у обзир и решења из референтних прописа ЕУ у области техничког законодавства, а нарочито из Одлуке 768/2008 Европског парламента и Савета о заједничком оквиру за трговање производима.

Корисне информације о важећој ЕУ регулативи у области личне заштитне опреме, укључујући и текст Директиве 89/686 ЕЕЗ Европског Савета од 21. децембра 1989. године о личној заштитној опреми, могу се наћи на следећој интернет страници:

<http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/personal-protective-equipment>

Ово упутство не представља званично тумачење Правилника, већ треба да послужи свим заинтересованим странама, са циљем да олакша примену Правилника. Наиме, заинтересованим странама се сматрају првенствено произвођачи, дистрибутери и корисници ЛЗО (посебну важност Правилник има за послодавце који имају обавезу да својим запосленима обезбеде коришћење ЛЗО у оквиру мера заштите безбедности и здравља на раду), као и именована тела за оцењивање усаглашености (у даљем тексту: **Именована тела**).

У складу са Директивом 89/686 ЕЕЗ и Законом, Правилник прописује битно нова решења у области личне заштитне опреме (у даљем тексту: **ЛЗО**), врсту субјеката који спроводе оцењивање усаглашености, категоризацију ЛЗО, врсту исправа о усаглашености, као и начин доказивања усаглашености који се огледа у добровољној примени српских стандарда којима се преузимају хармонизовани (европски) стандарди из ове области. Овај концепт се значајно разликује од концепта у старим правилницима и наредбама из области личне заштитне опреме која садрже често застарела

и неконзистентна техничко-технолошка решења и правила која понекад представљају непотребна ограничења и оптерећења за произвођача и друге испоручиоце ЛЗО.

Структура Правилника. У првом одељку, у уводним одредбама најпре се прописује предмет, област примене тј. производи на које се примењује Правилник и производи на које се не примењује Правилник, те дефиниције кључних израза у Правилнику. Други одељак садржи одредбе којима се прописује стављање на тржиште ЛЗО, битни захтеви за заштиту здравља и безбедности који се односе на ЛЗО, те слободан промет ових производа. Трећи одељак садржи одредбе о категоризацији ЛЗО, условима за стављање на тржиште различитих категорија ЛЗО, као и одредбе о разврставању ЛЗО у одговарајуће категорије. Четврти одељак прописује поступке оцењивања усаглашености ЛЗО и прописује које услове мора да испуњава тело за оцењивање усаглашености ЛЗО које учествује у овим поступцима. Пети одељак се односи на претпоставку усаглашености, односно српске стандарде којима се преузимају хармонизовани (европски) стандарди у овој области. Шести одељак садржи одредбе о техничкој документацији ЛЗО и декларацији о усаглашености ЛЗО, а седми одељак садржи одредбе о означавању усаглашености. Осми одељак садржи заштитну клаузулу. Девети одељак садржи прелазне и завршне одредбе које се односе на измену терминологије у вези са приступањем Србије ЕУ и потписивањем АСАА споразума, одредбе о престанку важења старих прописа у овој области и њиховој примени у прелазном периоду, као и одредбе о ступању ступање на снагу и почетку примене Правилника.

Прилог 1 садржи одредбе о битни захтевима за заштиту здравља и безбедности ЛЗО. Прилог 2 прописује садржину техничке документације ЛЗО, Прилог 3 садржај Декларације о усаглашености ЛЗО а Прилог 4 изглед и садржину Српског знака усаглашености и СЕ знака. У Прилогу 5 је ЛЗО разврстана у категорије, а Прилог 6 садржи захтеве које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености да би било именовано за оцењивање усаглашености.

Структура Правилника

2. ДЕЛОКРУГ ПРАВИЛНИКА

2.1. Производи обухваћени Правилником

Правилник се примењује на ЛЗО која је намењена за употребу у кућним, спортским и активностима у току одмора, као и за професионалну употребу.

Правилник дефинише ЛЗО као сваку опрему (средство, уређај, прибор, помоћно средство и сл.) коју носи или држи корисник ради сопствене заштите од једне или више опасности по његово здравље и безбедност, као и:

(1) опрему израђену од више уређаја, прибора, средстава или других компоненти које је произвођач саставио, односно повезао у једну функционалну целину ради заштите корисника те опреме од једног или више потенцијално истовремених ризика (нпр. кацига са визиром);

(2) заштитно средство, прибор или уређај који је фиксно или одвојиво спојен, односно повезан са неком другом личном опремом, која није опрема за заштиту, а коју корисник носи или држи током обављања одређених активности при раду (нпр. штитници за колена који су део панталона које се користе за рад у клечећем положају);

(3) заменљиве компоненте ЛЗО које су од битног значаја за њено исправно и правилно функционисање и које се користе искључиво за такву опрему (нпр. филтери за респираторне уређаје и стакла за штитнике за очи).

Сваки систем који се ставља на тржиште заједно са ЛЗО, са циљем да се повеже са другим спољним додатним уређајем, сматра се саставним делом те ЛЗО, чак и ако тај систем није намењен да га корисник носи или трајно држи током целог периода изложености ризику (нпр. ваздушна цев која повезује респираторну опрему са компресором).

ЛЗО се „носи“ (у смислу у ком се носи одећа, наочаре, или штитници за уши – велики број ЛЗО је врста одеће, обуће, рукавица и сл.) или *„држи“* у руци (нпр. маске за заштиту очију/лица током варења);

Заштита коју пружа ЛЗО зависи од радње коју изводи особа изложена опасности. Преносна опрема која се не носи нити држи при употреби не сматра се ЛЗО у смислу овог правилника (нпр. изолациони подметачи које користе електричари или заштитни заклони постављени у погонима се не сматрају ЛЗО).

ЛЗО носи или држи „појединац“. На основу овога разликујемо личну опрему од колективне заштитне опреме. Даље, ЛЗО не укључује само опрему коју користе запослени, већ се шири и на области које нису у вези са радним местом, као што су спортске активности и активности за време одмора. ЛЗО су и наочаре за сунце, бицикличке или моторне кациге, баштенске рукавице, костобрани за фудбалере, каишеви за планинарење.

ЛЗО се користи „за заштиту“ појединца. ЛЗО формира штит између дела тела појединца и опасности од било ког ризика: нпр. кожни штит за грубе површине које могу огулити кожу на рукама, филтрирано стакло за заштиту од зрачења које може да повреди очи, оловни штит за X-зраке који могу оштетити органе, итд. Улога ЛЗО као заштите наглашена је пиктограмима у складу са стандардима за ЛЗО који симболизују заштиту од различитих ризика. Симболи из стандарда показују ризике за одређену ЛЗО.

Опрема која упозорава на ризик, али која нема заштитну функцију, као што су самостални алармни уређаји, нпр. детектори гаса или детектори кисеоника, не сматра се ЛЗО. Међутим, ако су ови уређаји интегрисани у ЛЗО онда се морају сматрати као саставни део ЛЗО.

ЛЗО штити од „једне или више опасности“. Ризик представља спој два елемента: опасности, а то је појава која може проузоквати штету, и вероватноће излагања особе тој опасности. С обзиром да се ЛЗО пројектује да штити од опасности, њена улога је да спречи настајање штете за изложеног корисника. Дакле, када постоји више ризика истовремено, ЛЗО мора да заштити од свих ризика.

Разликујемо ЛЗО од опреме која се користи након што до штете већ дође (која није ЛЗО), нпр. спасилачка опрема или опрема прве помоћи, коју користе трећа лица. Опрема коју користи спасилац није ЛЗО у смислу овог правилника, сем ако се користи за заштиту самог спасиоца, нпр. респираторни заштитни уређаји које користе ватрогасци када извлаче људе из зграда пуних дима.

Опасности су оне које могу довести до повређивања корисника опреме. Опрема која се користи за заштиту других људи, а не њеног носиоца, као што су маске за заштиту болничких пацијената, не

спада у ЛЗО. Ипак, сва опрема коју носи особље здравствене установе како би заштитили саме себе спада у ЛЗО. Слично, опрема која штити робу, као што су рукавице за заштиту намирница или електронских компоненти не убрајају се у ЛЗО.

2.2. Производи који нису обухваћени Правилником

Овај правилник се **не примењује** на:

- 1) ЛЗО која је пројектована и израђена специјално за оружане снаге или за одржавање јавног реда и мира, као што су шлемови, штитови и сл.;
- 2) ЛЗО за самоодбрану (распршивачи са аеросолима, лично оружје за застрашивање и сл.);
- 3) ЛЗО пројектовану и израђену за приватну употребу која се користи за заштиту од:
  - (1) неповољних атмосферских утицаја (капе, сезонска одећа, обућа, кишобрани, и сл.);
  - (2) влаге и воде (рукавице за прање посуђа и сл.);
  - (3) топлоте (рукавице и сл.).
- 4) ЛЗО намењену за заштиту или спасавање на пловилима или ваздухопловима, која се не носи трајно, већ се употребљава по потреби;
- 5) кациге и визире који су намењени корисницима моторних возила са два или три точка.

Ако су ризици који се односе на употребу, односно својства ЛЗО на коју се примењује Правилник, потпуно или делимично утврђени посебним прописима, на такве ризике се примењују ти посебни прописи. (нпр. уколико се користи као трајна опрема на пловилу, на следећу опрему се не примењује Правилник: -појасеви за спасавање; -ронилачка одела; - комбинације ронилачких одела са појасевима за спасавање; -дисајни апарати за ватрогасце. Ова опрема је обухваћена прописима који се односе на пловила).

Техничким прописима је понекад обухваћен широк спектар производа, феномена и/или опасности. Природа одређених производа је таква да је неопходно недвосмислено одредити намену, односно предвиђену употребу производа.

Произвођач ЛЗО мора правилно да одреди намену производа који ставља на тржиште. Као пример се могу узети прописи који се односе на играчке: опрема пројектована за децу како би их заштитила од једног или више ризика обухваћена је ЛЗО Правилником, нпр. бицикличке или скијашке кациге, наочаре за скијање итд. Међутим, имитације ЛЗО (као што су имитације ватрогасних шлемова, имитације заштитне одеће за докторе) обухваћене су прописима о играчкама. Уколико постоји сумња по питању реалне предвиђене употребе играчака, такве производе треба да прати упозорење са назнаком да су то играчке а не ЛЗО. Уколико се реално може претпоставити да имитација ЛЗО штити од опасности, произвођач мора да буде опрезан. У оваквим случајевима произвођач ће се и даље сматрати одговорним, чак и при постојању упозорења.

3. КАТЕГОРИЈЕ ЛЗО

С обзиром на разноврсност и велики број производа који су обухваћени дефиницијом личне заштитне опреме, Правилник прописује категоризацију и разврставање личне заштитне опреме у категорије

Категоризација и разврставање личне заштитне опреме се предвиђају превасходно због различитих облика ризика, односно различитог степена ризика, који су присутни приликом коришћења разних врста опреме.

Прописано је да се категоризацијом лична заштитна опрема дели на следеће категорије: **категирија I (једноставна), категорија II (обична) и категорија III (захтевна).**

Резултат овакве категоризације је дефинисање конкретних поступака за оцењивање усаглашености који се морају спровести пре стављања на тржиште и/или употребу појединих

категорија ЛЗО, а циљ ових поступака је обезбеђивање оптималног нивоа заштите здравља и безбедности корисника.

Категорија I обухвата ЛЗО за коју произвођач или његов заступник предвиђа да корисник те опреме може сам да процени степен заштите од минималних ризика и ако дејства тих ризика, под условом да она наступају постепено, корисник може безбедно и правовремено да утврди. Ова категорија је намењена за заштиту корисника од:

- (1) површинског механичког деловања (баштенске рукавице, оков, и сл.);
- (2) блажих средстава за чишћење (рукавице које штите од разблажених раствора детерџената и сл.);
- (3) ризика од руковања врелим предметима или деловима предмета који не излажу корисника температури вишој од +50°C или опасним утицајима (рукавице, кецеље за професионалну употребу и сл.);
- (4) атмосферских утицаја који нису изузетне ни екстремне природе (капе, сезонска одећа, обућа и сл.);
- (5) слабијих механичких удара и вибрација који не утичу на виталне делове тела и чија дејства не могу да проузрокују трајна оштећења (лаке кациге, рукавице, лака обућа и сл.);
- (6) сунчеве светлости (наочаре за сунце).

Категорија II обухвата ЛЗО која није ЛЗО категорије I нити ЛЗО категорије III.

На пример, сва ЛЗО пројектована и израђена за спречавање утапања се сматра Категоријом II ЛЗО. Сва опрема за заштиту слуха се такође сматра Категоријом II ЛЗО. Детаљно разврставање појединих врста личне заштитне опреме у одговарајуће категорије дато је у Прилогу 5 Правилника, укључујући и ЛЗО која спада у категорију II.

Важно је нагласити да листа ЛЗО која спада у Категорију II ЛЗО и која је дата у Прилогу 5 није исцрпљујућа. То значи, у складу са дефиницијом Категорије II ЛЗО, да свака ЛЗО која не спада у дефиницију Категорије I ЛЗО нити у дефиницију Категорије III ЛЗО, спада у Категорију II ЛЗО, чак иако није наведена у Прилогу 5 Правилника.

Категорија III обухвата ЛЗО која је намењена заштити од смртних опасности, као и опасности које могу озбиљно и трајно да оштете здравље и чија тренутна дејства која предвиђа произвођач или његов заступник, корисник те опреме не може правовремено да утврди. Ова категорија обухвата искључиво следећу ЛЗО:

- (1) филтрирајуће апарате за заштиту органа за дисање од чврстих и течних аеросола или надражујућих, опасних, отровних или радиотоксичних гасова;
- (2) изолационе апарате за заштиту органа за дисање од спољне атмосфере укључујући и апарате за рођење;
- (3) опрему која обезбеђује делимичну заштиту од хемијских напада или од јонизујућег зрачења;
- (4) опрему за хитне интервенције која се користи у средини са високом температуром чији се ефекат може упоредити са ефектом температуре ваздуха од +100°C или вишом и где је могуће присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или прскање велике количине растопљеног материјала;
- (5) опрему за хитне интервенције за коришћење у средини са ниском температуром чији се ефекти могу упоредити са ефектом температуре ваздуха од -50°C или мањом;
- (6) опрему за заштиту од пада са висине;
- (7) опрему за заштиту од ризика проузрокованих електричном струјом и опасних напона или која се користи као изолација у раду са високим напоном.

На пример, ЛЗО која штити од падова са висине је Категорија III, ако је пројектована да омогући рад на висини, као и да заштити корисника у случају пада. Пример је опрема која се користи од стране радника за поправке на стубовима. ЛЗО која се користи при пењању на стенама је још један пример.

Даље, за ЛЗО која пружа само ограничену заштиту од хемијског напада или од јонизујућих зрачења, треба да се разуме да је у питању заштита ограничена у времену. То значи да овај тип ЛЗО која смањује потенцијални ризик од директног контакта са кожом може да се користи само за одређени временски период као што јеп редвиђено од стране произвођача и прописано у упутству за употребу.

За ЛЗО која се користи за заштиту од електричних ризика и опасних напона, обично се подразумева да се напони мањи од 50 VAC или 75 VDC обично не сматрају опасним.

4. БИТНИ ЗАХТЕВИ ЗА ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ

ЛЗО на коју се примењује овај правилник ставља се на тржиште и у употребу само ако, уз правилно одржавање и употребу за предвиђену намену, испуњава **битне захтеве за заштиту здравља и безбедности** који су наведени у Прилогу 1 Правилника, ако не угрожава здравље или безбедност других лица, домаћих животиња или имовине и ако испуњава друге захтеве из овог правилника. Дакле, ЛЗО се може ставити на тржиште и у употребу само ако је усаглашена са свим важећим битним захтевима за здравље и безбедност који су примењиви на ту ЛЗО.

ЛЗО и компоненте ЛЗО које испуњавају све захтеве из овог правилника и које су правилно означене знаком усаглашености у складу са овим правилником, стављају се на тржиште и/или употребу слободно, без икаквих ограничења.

Изузетно, ЛЗО која не испуњава захтеве овог правилника може се јавно излагати на сајмовима, изложбама, презентацијама и сл., ако је видно означена упозорењем да није усаглашена са захтевима правилника, и о забрани куповине и употребе те ЛЗО, све док је произвођач/заступник не усагласи са захтевима правилника.

Изузетно, компоненте ЛЗО које нису означене знаком усаглашености, могу се ставити на тржиште, под условом да нису од битног значаја за исправно функционисање ЛЗО у коју се уграђују.

Правилник у складу са преузетом директивом, прописује само битне захтеве за заштиту здравља и безбедност за ЛЗО, а детаљни захтеви за безбедност садржани су у српским стандардима којима се преузимају хармонизовани (европски) стандарди за ЛЗО. **Произвођач ЛЗО може да бира начин на који ће ти захтеви бити остварени, али је усаглашеност са битним захтевима за здравље и безбедност је обавезна.**

Битни захтеви за здравље и безбедност прописани су у циљу осигурања највећег могућег нивоа заштите. У пракси ово значи најбољи компромис између ефикасне заштите, могућности коришћења и удобности ЛЗО, у складу са најновијим општеприхваћеним стањем технике. Ове захтеве треба примењивати у складу са предвиђеним условима употребе за коју је ЛЗО намењена.

Прилог 1 Правилника, који садржи битне захтеве за здравље и безбедност ЛЗО, подељен је на три одељка:

- Општи захтеви за здравље и безбедност који се примењују на сву ЛЗО (начела пројектовања као што су ергономија, нешкодљивост, удобност, информације које мора да пружи произвођач као што је рок употребе, услови складиштења, значење ознака, итд);

- Допунски захтеви заједнички за више класа или врста ЛЗО (нпр. захтеви за ЛЗО за лице, очи и органе за дисање, ЛЗО за заштиту лица очију или органа за дисање, ЛЗО за употребу у експлозивној атмосфери) – у овом делу су захтеви дефинисани у односу на класе-типове ЛЗО;

- Допунски захтеви специфични за посебне ризике (нпр. заштита од утапања, заштита од механичких удара, заштита од штетног дејства буке, итд.) – у овом делу су захтеви дефинисани у односу на за одређене ризике.

С обзиром на наведено, поред примене општих захтева, произвођачи треба јасно да идентификују:

- опасности од којих ЛЗО треба да заштити како би се одредили додатни захтеви које треба применити на ЛЗО;

- предвиђене услове употребе ЛЗО и потенцијалне злоупотребе њиховог производа.

Битни захтеви за здравље и безбедност дефинишу резултате које треба постићи, или опасности са којима се треба изборити, али не наводе или не предвиђају техничка решења за то. Такође, они су тако срочени да омогућавају оцењивање усаглашености са тим захтевима и у случају недостатка српских стандарда којима се преузимају ЕУ хармонизовани стандарди, или у случају да произвођач одлучи да их не примени.

Ова флексибилност омогућава произвођачима да одаберу најпогоднији начин да испуне захтеве. Она такође омогућава да се, на пример, материјали и пројекат производа прилагоде технолошком напретку и техничким сазнањима у датом моменту.

Ако произвођач одлучи да употреби српске стандарде у циљу усаглашености са битним захтевима за здравље и безбедност из Правилника о ЛЗО, мора да буде сигуран да ови стандарди обухватају све битне захтеве за здравље и безбедност који су применљиви на његов производ, под предвиђеним условима употребе за одређену ЛЗО. Ако српски стандарди не обухватају све важеће битне захтеви за здравље и безбедност за одређену ЛЗО, поред примене ових стандарда мора се обезбедити усаглашеност са свим примењивим битним захтевима за здравље и безбедност који нису обухваћени стандардом, коришћењем других релевантних техничких спецификација и метода.

5. ПОЗИВАЊЕ НА СРПСКЕ СТАНДАРДЕ КОЈИМА СЕ ПРЕУЗИМАЈУ ЕУ ХАРМОНИЗОВАНИ СТАНДАРДИ

Правилник је праћен **Списком српских стандарда из области ЛЗО који је објављен у Службеном гласнику РС број 10/12** у складу са законом, овим правилником и посебним прописом. У питању су српски стандарди којима се преузимају хармонизовани (европски) стандарди из области ЛЗО.

Примена српских стандарда доноси претпоставку усаглашености ЛЗО са битним здравственим и безбедносним захтевима који су обухваћени примењеним стандардом(има). Да би се стекла претпоставка усаглашености, потребно је да стандард буде објављен на списку српских стандарда из области ЛЗО који доноси министар економије и регионалног развоја, као министар надлежан за ову област.

Списак стандарда из области ЛЗО који се објављује у Службеном гласнику РС редовно се ажурира.

Примена српског стандарда којим је преузет европски хармонизовани стандард је увек добровољна. Дакле, чак и када је одређени здравствени и безбедносни захтев обухваћен српским стандардом, произвођач ЛЗО може да одлучи да примењује алтернативне спецификације. Сврха овога је да се спречи да стандарди постану препрека за иновативна техничка решења која нису предвиђена приликом израде српског стандарда.

Међутим, српски стандард којим је преузет хармонизовани ЕУ стандард указује на стање технике у време његовог усвајања и показује који ниво безбедности и заштите може да се очекује од дате врсте производа у том тренутку. Произвођач ЛЗО који се одлучи да примењује друге техничке спецификације мора да буде у стању да докаже да његово решење пружа ниво безбедности који је барем еквивалентан нивоу који се добија применом спецификација српског стандарда.

6. ПРЕТПОСТАВКА УСАГЛАШЕНОСТИ

Када је српски стандард којим је преузет европски хармонизовани стандард објављен на Списку српских стандарда из области ЛЗО у Службеном гласнику РС, примена његових спецификација даје **претпоставку усаглашености** са битним здравственим и безбедносним захтевима на које се тај стандард односи.

Та претпоставка усаглашености постоји од дана када је српски стандард први пут објављен у Службеном гласнику РС (чак иако је стандард донет и објављен касније од стране Института за стандардизацију Србије).

Претпоставка о усаглашености престаје да постоји када је српски стандард замењен новим или ревидираним стандардом (то јест претпоставка постоји до датума престанка претпоставке о усаглашености повученог/измењеног стандарда, који је наведен на Списку српских стандарда из области ЛЗОу Службеном гласнику РС).

Претпоставка о усаглашености коју доноси примена српског стандарда није апсолутна, будући да може да се оспори усаглашеност самог стандарда. Међутим, претпоставља се да је производ пројектован према српском стандарду усаглашен с битним захтевима на које се тај стандард односи, уколико се не докаже другачије. То произвођачу ЛЗО који примењује стандард даје одређену правну сигурност, јер не мора да доставља додатне доказе о усаглашености с битним здравственим и безбедносним захтевима на које се стандард односи.

7. ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ПРОЦЕНА РИЗИКА

Произвођач је обавезан да ЛЗО коју производи усклади са одговарајућим битним захтевима за здравље и безбедност. Произвођач ЛЗО или његов заступник у Србији има обавезу да сачини техничку документацију без обзира која категорија ЛЗО је у питању.

Техничка документација мора да омогући оцењивање усаглашености ЛЗО са захтевима Правилника. Техничка документација мора да садржи све битне податке о средствима која је користио произвођач да би обезбедио усаглашеност произведене ЛЗО са битним захтевима за здравље и безбедност који се односе на ту опрему, укључујући и упутства за употребу са свим са информацијама које прате ЛЗО.

Произвођач или његов заступник мора да чува техничку документацију и учини је доступном на захтев надлежном инспектору најмање десет година после датума производње ЛЗО или десет година после датума последњег произведеног примерка у случају серијске производње ЛЗО.

У сваком случају је **неопходно да произвођач ЛЗО процени ниво ризика од којих ће корисник коме је ЛЗО намењена бити заштићен**. Ова процена ризика је од суштинског значаја за исправну категоризацију ЛЗО, а у вези са тим и за адекватну примену одредаба Правилника. Ако нема потребне објекте за испитивање или стручно знање произвођач наравно може тражити помоћ треће стране. Међутим, чак иако трећа страна учествује у поступку процене ризика и поступку оцењивања усаглашености, произвођач преузима на себе потпуну одговорност за усаглашеност ЛЗО.

Након почетка примене Директиве 89/686 о ЛЗО, јавио се низ питања у циљу разјашњења у вези са разврставањем ЛЗО у одређену категорију. Ако је ризик већи него онај који је наведен, мора се сматрати да ЛЗО припада вишој категорији.

На пример: заштита од сунчеве светлости се сматра заштитом од соларног зрачења. Ово је повезано са штитницима за очи и филтерима без корективног ефекта који су конструисани и произведени искључиво у циљу заштите од посредног сунчевог зрачења (наочаре за сунце, које спадају у Категорију I ЛЗО).

Међутим, ако им је намена пружање додатне заштите, као, на пример, од механичких ризика, запљусака, растопљеног метала, честица прашине, исправно је ставити их у вишу категорију. Сматра се да ЛЗО за директно посматрање сунца (нпр. сунчеве еклипсе) или за заштиту од зрачења из вештачких извора светла, као што су они који се користе у соларијумима, такође припада вишој категорији.

8. ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ЛЗО

8.1. Оцењивање усаглашености које спроводи произвођач ЛЗО

Усаглашеност личне заштитне опреме са битним захтевима из овог правилника се постиже тако што је прописано да је произвођач обавезан да ЛЗО коју производи усклади са одговарајућим битним захтевима за здравље и безбедност, као и да сачини техничку документацију, изда декларацију о усаглашености и стави знак усаглашености на ЛЗО.

Обавеза израде техничке документације и декларације о усаглашености које морају бити доступне у прописаном року, као и стављање знака усаглашености на ЛЗО, односи се на све категорије ЛЗО.

8.2. Оцењивање усаглашености које спроводи именовано тело за оцењивање усаглашености

За поједине категорије ЛЗО намењене коришћењу у условима са већим степеном ризика (категорије ЛЗО II и III) произвођач је обавезан да обезбеди спровођење поступка прегледа типа од стране именованог тела за оцењивање усаглашености.

За категорију ЛЗО намењену коришћењу у условима највећих ризика (категорија III), произвођач је обавезан да, осим поступка прегледа типа, по сопственом избору обезбеди спровођење једног од следећа два поступка: обезбеђивање усаглашености са типом на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања ЛЗО у насумичним интервалима од стране именованог тела, или обезбеђивање усаглашености са типом на основу гаранције квалитета процеса производње-обезбеђење квалитета производње од стране именованог тела.

Треба напоменути да **произвођач ЛЗО може да поднесе захтев за преглед типа само једном именованом телу за оцењивање усаглашености**. У том смислу, потребно је поднети изјаву да је захтев поднет само једном телу за оцењивање усаглашености. Правилник прописује да тело за оцењивање усаглашености спроводи односно учествује у једном од поступака оцењивања усаглашености из Правилника, уколико испуњава прописане захтеве за именовање.

Уколико је Правилником прописано да у одређеним поступцима оцењивања усаглашености ЛЗО учествује именовано тело, те поступке обавља искључиво **именовано тело** уписано у **Регистар именованих тела** за спровођење одговарајућег поступка оцењивања усаглашености.

Регистар са подацима о именованим телима и обимом именовања за свако појединачно тело је доступан на интернет страници Министарства економије и регионалног развоја: www.tehnis.merr.gov.rs.¹

Избор именованог тела за оцењивање усаглашености је на произвођачу ЛЗО.

У пракси се поставља питање о томе како примењивати Правилник на варијанте (укључујући оне које су прилагођене лицу које их носи) неког „модела“ ЛЗО.

У суштини, у оваквим случајевима, треба размотрити следеће: ЛЗО се сматра варијантом неког „модела“ ЛЗО само ако се од њега разликује у ставкама које немају приметан утицај на очекиване заштитне перформансе опреме. Произвођач мора да направи пажљиву процену у сарадњи са именованим телом.

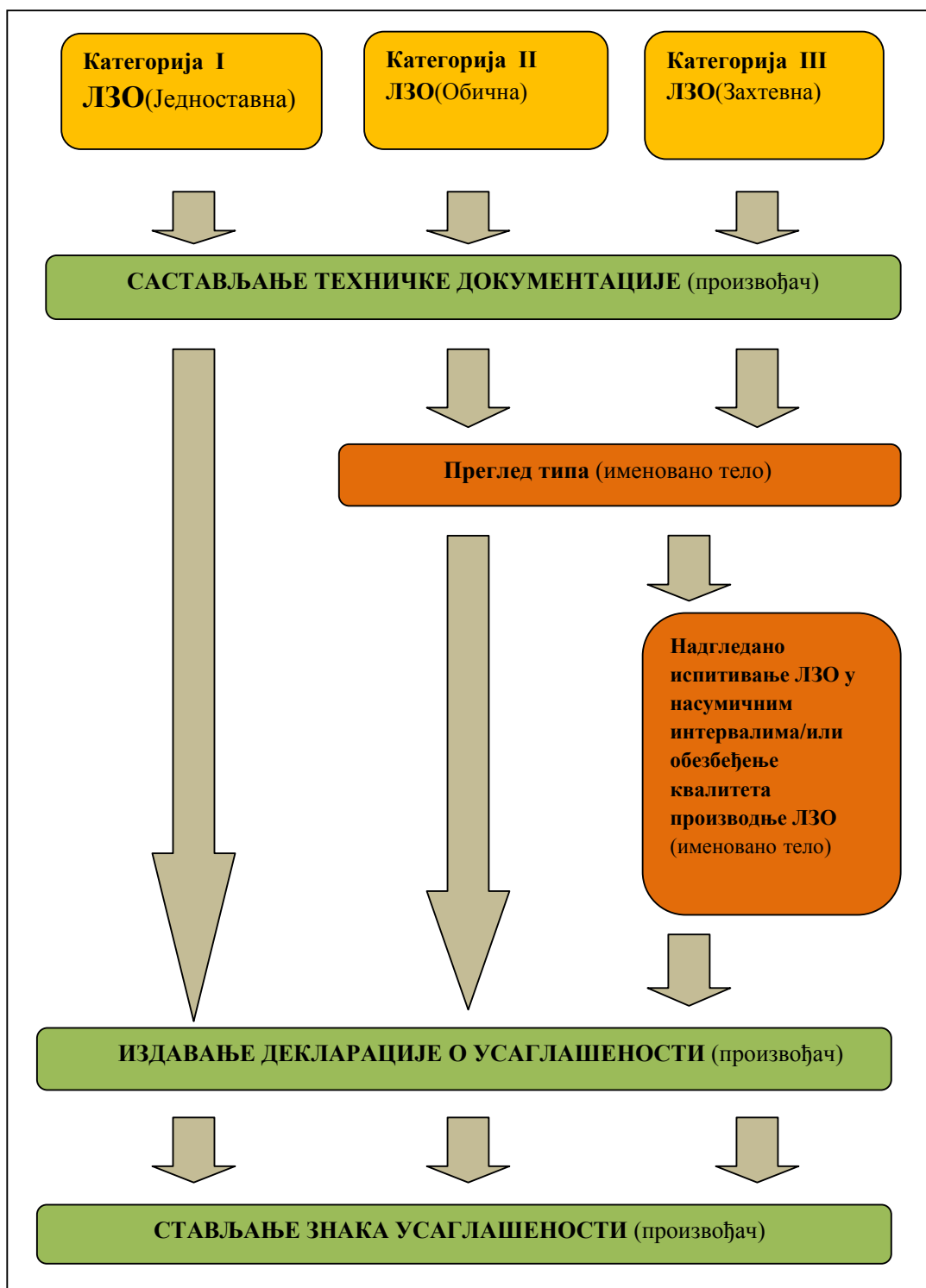
Именовано тело је, у складу са својим овлашћењима, у сваком случају одговорно за процену да ли је ЛЗО варијанта или не. У сваком случају и за сваку идентификовану варијанту, подносилац захтева доставља именованом телу за оцењивање усаглашености детаљан опис разлика у поређењу са референтним моделом и број узорака варијанти који је потребан да се изврше одговарајуће провере и испитивања.

---

¹ Због промена у називу Министарства економије и регионалног развоја у Министарство финансија и привреде, нова интернет адреса ће бити: www.tehnis.mfp.gov.rs

Именовано тело има дискреционо право да одлучи да ли ће дозволити продужење постојећих сертификата о прегледу типа, или ће издати нове сертификате о прегледу типа за варијанте које треба сертифицирати.

ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ЛЗО

9. ОЗНАЧАВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ И ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА ПРАТИ ЛЗО

9.1. Декларација о усаглашености

Декларацију о усаглашености мора да припреми и изда произвођач или његов заступник са седиштем у Србији пре него што се ЛЗО стави на тржиште или у употребу.

Декларација о усаглашености мора да потврди да је ЛЗО усаглашена са свим захтевима из Правилника. Произвођач или његов заступник са седиштем у Србији је искључиво одговоран за издавање декларације о усаглашености. Њен суштински циљ је да омогући органима надзора да се увере да је ЛЗО стављена у промет усаглашена са битним захтевима за здравље и безбедност Правилника.

Сваки примерак ЛЗО не мора да буде праћен декларацијом о усаглашености, али испоручилац мора обезбедити њену доступност на захтев надлежним органима.

За ЛЗО свих категорија, декларација о усаглашености мора да осигура да ЛЗО испуњава битне захтеве за здравље и безбедност из Правилника, а текст декларације мора бити усклађен са захтевима Правилника.

Важно је напоменути да за ЛЗО категорије II и III, декларација о усаглашености мора додатно да покаже да је ЛЗО усаглашена са типом/моделом за који је издат сертификат о прегледу типа.

Назив, адреса и јединствени број именованог тела које је издало сертификат о прегледу типа (јединствени број из Регистра именованих тела) морају да буду уписани у декларацију о усаглашености, као и број сертификата о прегледу типа.

За категорију III ЛЗО, следећи додатни елементи морају бити уписани у декларацији: пословно име, односно назив, адреса седишта и јединствени број именованог тела које је вршило испитивање узорка у поступку обезбеђивања усаглашености са типом ЛЗО на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања ЛЗО у насумичним интервалима (јединствени број из Регистра именованих тела) и број извештаја о испитивању, односно, кад је то одговарајуће, пословно име, односно назив, адреса седишта и јединствени број именованог тела које је одобрило систем квалитета процеса производње ЛЗО (јединствени број из Регистра именованих тела) и број исправе којом је то одобрење извршено.

Испоручилац ЛЗО чува оригинални примерак Декларације о усаглашености или њену фотокопију са преводом на српски језик, ако ЛЗО није произведена у Србији, и она мора бити на располагању и доступна надлежном инспектору, најмање десет година после датума када је произведена ЛЗО или од датума када је израђен последњи примерак ЛЗО у случају серијске производње.

Модел Декларације о усаглашености ЛЗО је дат у наставку.

МОДЕЛ ДЕКЛАРАЦИЈЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ ЛЗО

ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ ЛЗО

Произвођач (или његов заступник у Републици Србији)

.....
(пословно име и адреса седишта произвођача или његовог заступника у Републици Србији, а уколико је ЛЗО из увоза, навести такође и пословно име и адресу седишта правног лица, односно име/назив физичког лица/предузетника које има седиште/пребивалиште у Републици Србији и које је одговорно за обезбеђивање доступности техничке документације)

изјављује да је ЛЗО описана овде ..... (опис ЛЗО – израда, тип, серијски број)

и намењена за ..... (намена ЛЗО),
усаглашена са захтевима Правилника о личној заштитној опреми („Службени гласник РС“ број 100/11), као и захтевима ..... (навести и друге прописе са којима је усаглашена ЛЗО, уколико је примењиво),

и усклађена са следећим српским стандардима којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди ..... (навести и друге стандарде, односно техничке спецификације које су примењене, уколико је то случај)

* да је идентична са ЛЗО за коју је издат Сертификат о прегледу типа бр. .... од стране ..... (навести назив, адресу и јединствени број именованог тела које га је издало, из Регистра именованог тела),

** да је за ЛЗО спроведен поступак испитивања узорка из члана 12. Правилника/или поступак обезбеђивања квалитета процеса производње из члана 13. Правилника од стране ..... (навести назив, адресу и јединствени број именованог тела које га је издало, из Регистра именованих тела, као и број исправе коју је то тело издало)

.....
(место и датум издавања декларације)

.....
(идентификација и потпис овлашћеног лица произвођача или његовог заступника у Републици Србији)

* само за ЛЗО категорије II и ЛЗО категорије III

** самоза ЛЗО категорије III

9.2. Сертификати и одлуке именованог тела

Одговарајући сертификати, односно одлуке морају бити издате од стране именованих тела у поступку оцењивања усаглашености ЛЗО, у следећим случајевима:

- **сертификат о прегледу типа** у складу са поступком за преглед типа ЛЗО, који се мора обезбедити за категорију II ЛЗО и за категорију III ЛЗО,

- извештај о испитивању усаглашености узорка ЛЗО са типом описаним у сертификату о прегледу типа (овај извештај се сачињава у поступку обезбеђивања усаглашености са типом ЛЗО на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања ЛЗО у насумичним интервалима), за категорију III ЛЗО, или
- одлука о одобрењу система квалитета процеса производње ЛЗО, за категорију III ЛЗО.

9.3. Упутства

Испоручилац који ставља ЛЗО категорије I, II или III на тржиште Србије и/или употребу, уз ту ЛЗО прилаже **упутство за употребу ЛЗО које садржи следеће информације:**

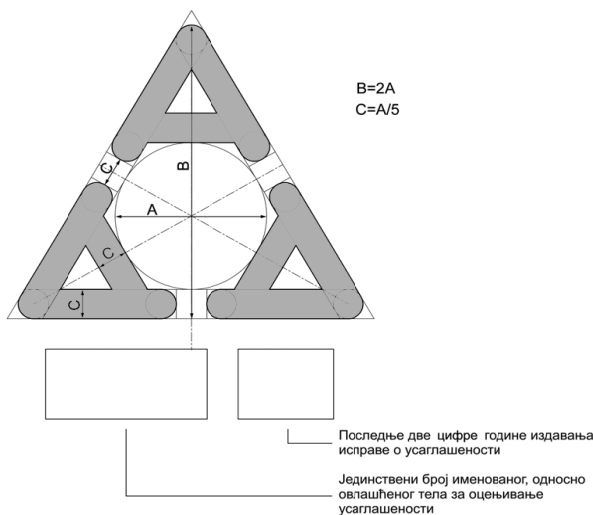
- о складиштењу, употреби, чишћењу, одржавању, сервисирању и дезинфекцији ЛЗО (производи за чишћење, одржавање или дезинфекцију које произвођач препоручује да не смеју имати негативан ефекат на ЛЗО или кориснике када се примењују у складу са одговарајућим упутствима),
- о перформансама забележеним током техничких испитивања којима се проверава ниво или класа заштите коју пружа испитивана ЛЗО,
- о одговарајућим додацима ЛЗО и карактеристикама одговарајућих резервних делова, класама заштите које одговарају различитим нивоима ризика и одговарајућим ограничењима у употреби,
- року употребе или веку трајања ЛЗО или неке од њених компоненти,
- врсти амбалаже погодној за транспорт, и значењу свих ознака.

Ове информације морају бити прецизне, разумљиве и дате на српском језику.

9.4. Означивање ЛЗО

На ЛЗО, која је усаглашена са захтевима из овог правилника, пре њеног стављања на тржиште и/или употребу, ставља се знак усаглашености на начин и у облику који је прописан Правилником.

Знак усаглашености на ЛЗО ставља произвођач или његов заступник, односно увозник, ако произвођач или његов заступник није регистрован на територији Републике Србије, на видном месту тако да буде видљив, читљив и неизбрисив током века употребе ЛЗО, у складу са прописом којим се уређује начин стављања и употреба знакова усаглашености.

Српски знак усаглашености

У случају да је у поступку оцењивања усаглашености ЛЗО учествовало Именовано тело за оцењивање усаглашености у складу са релевантним одредбама Правилника, ставља се и идентификациони број тела за оцењивање усаглашености које је учествовало у одговарајућем поступку оцењивања усаглашености (јединствени број из Регистра именованих тела), као и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености од стране тог тела.

10. ЗАШТИТНАК ЛАУЗУЛА

Заштитном клаузулом је прописано да се испорука или употреба ЛЗО која је стављена на тржиште Републике Србије, која испуњава захтеве из овог правилника и користи се у складу са предвиђеном наменом и у условима који се могу разумно предвидети, на коју је стављен знак усаглашености и која је снабдевена декларацијом о усаглашености и другом прописаном документацијом, може ограничити или забранити у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

То значи да нпр. надлежни инспектор предузима мере ограничавања или забране стављања на тржиште ЛЗО за коју постоји оправдана сумња да је небезбедна за њене кориснике или друга лица, односно околину, чак и када је та опрема прописно означена и поседује одговарајуће исправе о усаглашености.

11. ТРЖИШНИ НАДЗОР

ЛЗО означена знаком усаглашености и снабдевена декларацијом о усаглашености коју је сачинио произвођач се сматра усаглашеном с одредбама Правилника. Међутим, путем одговарајућег тржишног надзора мора да се обезбеди да се поступци оцењивања усаглашености обављају правилно и да знак усаглашености одговара стварној усаглашености с битним здравственим и безбедносним захтевима Правилника.

Нови Закон о тржишном надзору („Службени гласник РС” број 92/11) представља, заједно са посебним прописима у области техничког законодавства, правни основ за тржишни и инспекцијски надзор у области ЛЗО.

Тржишни надзор се спроводи након производње ЛЗО, дакле у моменту стављања ЛЗО на тржиште Републике Србије, као и након стављања ЛЗО на тржиште.

Надлежни инспектор има овлашћења да предузима мере у складу са Законом о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС” број 36/09), било да је ЛЗО снабдевена прописаним исправама о усаглашености или не (што укључује: прибављање информација и исправа од произвођача и других испоручилаца, узимање узорака, ограничавање или забрану испоруке производа, повлачење производа, опозив производа, а у одређеним ситуацијама и уништавање производа као крајњу меру).

12. ПРЕЛАЗНИ ПЕРИОД (ЗА ПРИМЕНУ СТАРИХ ПРОПИСА)

У прелазним и завршним одредбама овог правилника прописано је да Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а да се примењује од 1. јула 2013. године, с обзиром да претежан део домаћих произвођача и других испоручилаца ЛЗО није у могућности да, одмах по ступању на снагу овог правилника, своје капацитете у техничко-технолошком и кадровском смислу прилагоди спровођењу овог правилника.

С тим у вези, предвиђено је да исправа о усаглашености издата на основу прописа који престају да важе даном почетка примене овог правилника важи до истека рока важности у складу са тим прописом а најкасније до 1. јула 2013. године.

13. ЗАКЉУЧАК - ОБАВЕЗЕ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА ПРОПИСАНЕ ПРАВИЛНИКОМ

Привредни субјекти на које се односе обавезе из Правилника су превасходно произвођачи ЛЗО, њихови заступници у Србији, али и увозници односно дистрибутери ових производа. Правилник такође прописује и одредбе које се односе на именована тела за оцењивање усаглашености.

Поред тога, одговарајуће обавезе имају и привредна друштва, државни органи и предузетници који су дужни да, када својим запосленима чине доступном ЛЗО у процесу рада, обезбеде да таква ЛЗО буде усаглашена са захтевима Правилника.

Произвођачи ЛЗО имају обавезу да производ усагласе са захтевима Правилника; да обезбеде техничку документацију и спровођење прописаног поступка оцењивања усаглашености; израде декларацију о усаглашености и чувају је у прописаном року; да обезбеде да производ буде снабдевен и праћен прописаном документацијом која се чува у прописаном року; као и да се производ означи на прописан начин.

Сви испоручиоци ових производа, укључујући увознике и дистрибутере, имају обавезу да провере да ли је за производ издата декларација о усаглашености; да ли је означен прописаним знаком усаглашености; да ли је обележен на начин који омогућава идентификацију производа.

ПРАВИЛНИК О ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ

("Службени гласник РС", број 100/11)

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим правилником прописују се: битни захтеви за здравље и безбедност, као и други захтеви и услови које мора да испуни лична заштитна опрема пре њеног стављања на тржиште и/или употребу, ради заштите здравља и безбедности корисника те опреме; категорије и врсте личне заштитне опреме; поступци оцењивања усаглашености; претпоставка усаглашености; садржина техничке документације; садржина Декларације о усаглашености; знак усаглашености и означавање усаглашености; заштитна клаузула и захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености да би било именовано за оцењивање усаглашености.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази који се употребљавају у овом правилнику имају следеће значење:

1) *лична заштитна опрема* (у даљем тексту: ЛЗО) јесте свака опрема (средство, уређај, прибор, помоћно средство и сл.) коју носи или држи корисник ради сопствене заштите од једне или више опасности по његово здравље и безбедност, као и:

(1) опрема која се састоји од више уређаја, прибора, средстава или других компоненти које је произвођач саставио приликом израде, односно повезао у једну функционалну целину ради заштите корисника те опреме од једног или више потенцијално истовремених ризика;

(2) заштитно средство, прибор или уређај који је фиксно или одвојиво спојен, односно повезан са неком другом личном опремом, која није опрема за заштиту, а коју корисник носи или држи током обављања одређених активности при раду;

(3) заменљиве компоненте ЛЗО које су од битног значаја за њено исправно и правилно функционисање и које се користе искључиво за такву опрему.

Сваки уређај, прибор или средство, односно систем који се ставља на тржиште заједно са ЛЗО, са циљем да се повеже са другим спољним додатним уређајем, сматра се саставним делом те ЛЗО, чак и ако тај систем није намењен да га корисник носи или трајно држи током целог периода изложености ризику.

2) *стављање на тржиште* јесте прво чињење доступном ЛЗО на тржишту Републике Србије ради дистрибуције или употребе, са или без накнаде;

3) *произвођач* јесте правно лице, предузетник или физичко лице које израђује ЛЗО ради њеног стављања на тржиште под својим пословним именом или називом, жигом, трговачким знаком, робном марком или неком другом препознатљивом ознаком, или за сопствену употребу, или лице које се представља као произвођач ЛЗО стављањем на производ свог пословног имена, имена или назива, жига, неке друге препознатљиве ознаке или на други начин. Ако произвођач није познат, произвођачем ће се сматрати свако правно лице, предузетник или физичко лице које ЛЗО ставља на тржиште и/или употребу;

4) *именовано тело за оцењивање усаглашености* ЛЗО јесте тело које је именовано за обављање послове оцењивања усаглашености из овог правилника;

5) *заступник* јесте свако правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији или физичко лице које има пребивалиште у Републици Србији и које је произвођач писмено овластио да у његово име извршава све или део обавеза прописаних овим правилником;

6) *стављање у употребу* јесте прво коришћење ЛЗО за њену предвиђену намену у Републици Србији;

7) *хармонизовани стандард* јесте стандард донет од стране европских организација за стандардизацију и то: Европског комитета за стандардизацију (CEN), Европског комитета за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC) или Европског института за стандарде у области телекомуникација (ETSI) на основу налога Европске комисије и који је објављен у Службеном листу Европске заједнице.

Други изрази који се употребљавају у овом правилнику, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законима којима се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, општа безбедност производа и стандардизација.

Примена

Члан 3.

Овај правилник се примењује на сву ЛЗО из члана 2. став 1. тачка 1) овог правилника.

Овај правилник се не примењује на:

1) ЛЗО која је пројектована и израђена специјално за оружане снаге или за одржавање јавног реда и мира, као што су шлемови, штитови и сл.;

2) ЛЗО за самоодбрану (распршивачи са аеросолима, лично оружје за застрашивање и сл.);

3) ЛЗО пројектовану и израђену за приватну употребу која се користи за заштиту од:

(1) неповољних атмосферских утицаја (капе, сезонска одећа, обућа и сл.);

(2) влаге и воде (рукавице за прање посуђа и сл.);

(3) топлоте (рукавице и сл.).

4) ЛЗО намењену за заштиту или спасавање на пловилима или ваздухопловима, која се не носи трајно, већ се употребљава по потреби;

5) кациге и визире који су намењени корисницима моторних возила са два или три точка.

Ако су ризици који се односе на употребу, односно својства ЛЗО на коју се примењује овај правилник потпуно или делимично утврђени посебним прописима, на такве ризике се примењују ти посебни прописи.

II. СТАВЉАЊЕ НА ТРЖИШТЕ И/ИЛИ УПОТРЕБУ

Битни захтеви за здравље и безбедност

Члан 4.

ЛЗО на коју се примењује овај правилник ставља се на тржиште и/или употребу само ако, уз правилно одржавање и употребу за предвиђену намену, испуњава битне захтеве за заштиту здравља и безбедности из Прилога 1 Битни захтеви за здравље и безбедност ЛЗО, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, ако не угрожава здравље или безбедност других лица, домаћих животиња или имовине и ако испуњава друге захтеве из овог правилника.

Слободан промет

Члан 5.

ЛЗО и заменљиве компоненте ЛЗО из члана 2. став 1. тачка 1) подтачка (3) овог правилника које испуњавају све захтеве и услове из овог правилника и које су правилно означене знаком усаглашености у складу са овим правилником, стављају се на тржиште и/или употребу слободно, без икаквих ограничења.

Изузетно, ЛЗО која не испуњава захтеве и услове из овог правилника може се јавно излагати и показивати на сајмовима, изложбама, презентацијама и другим сличним манифестацијама, под условом да је на видном месту означена упозорењем да та ЛЗО није усаглашена са захтевима из овог правилника и о забрани њене куповине и употребе у било које сврхе, све док је произвођач или његов заступник не усагласи са захтевима из овог правилника.

Изузетно, компоненте ЛЗО које су намењене за уградњу у ЛЗО, а које нису означене знаком усаглашености, могу се ставити на тржиште без икаквих ограничења, под условом да те компоненте нису од битног значаја за исправно функционисање ЛЗО у коју се уграђују.

III. КАТЕГОРИЈЕ И ВРСТЕ ЛЗО

Категорије ЛЗО

Члан 6.

ЛЗО се разврстава у три категорије, и то:

- 1) категорију I (једноставна);
- 2) категорију II (обична);
- 3) категорију III (захтевна).

Категорија I из става 1. тачка 1) овог члана обухвата ЛЗО за коју произвођач или његов заступник предвиђа да корисник те опреме може сам да процени степен заштите од минималних ризика и ако дејства тих ризика, под условом да она наступају постепено, корисник може безбедно и правовремено да утврди и која је намењена за заштиту корисника од:

- (1) површинског механичког деловања (баштенске рукавице, оков, и сл.);
- (2) блажих средстава за чишћење (рукавице које штите од разблажених раствора детерџената и сл.);
- (3) ризика од руковања врелим предметима или деловима предмета који не излажу корисника температури вишој од +50°C или опасним утицајима (рукавице, кецеље за професионалну употребу и сл.);
- (4) атмосферских утицаја који нису изузетне ни екстремне природе (капе, сезонска одећа, обућа и сл.);
- (5) слабијих механичких удара и вибрација који не утичу на виталне делове тела и чија дејства не могу да проузрокују трајна оштећења (лаке кациге, рукавице, лака обућа и сл.);
- (6) сунчеве светлости (наочаре за сунце).

Категорија II из става 1. тачка 2) овог члана обухвата ЛЗО која није ЛЗО категорије I или ЛЗО категорије III.

Категорија III из става 1. тачка 3) овог члана обухвата ЛЗО која је намењена заштити од смртних опасности, као и опасности које могу озбиљно и трајно да оштете здравље и чија тренутна дејства која предвиђа произвођач или његов заступник, корисник те опреме не може правовремено да утврди и која обухвата искључиво следећу ЛЗО:

- (1) филтрирајуће апарате за заштиту органа за дисање од чврстих и течних аеросола или надражујућих, опасних, отровних или радиотоксичних гасова;
- (2) изолационе апарате за заштиту органа за дисање од спољне атмосфере укључујући и апарате за роњење;
- (3) опрему која обезбеђује делимичну заштиту од хемијских напада или од јонизујућег зрачења;

(4) опрему за хитне интервенције која се користи у средини са високом температуром чији се ефекат може упоредити са ефектом температуре ваздуха од +100°C или вишом и где је могуће присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или прскање велике количине растопљеног материјала;

(5) опрему за хитне интервенције за коришћење у средини са ниском температуром чији се ефекти могу упоредити са ефектом температуре ваздуха од -50°C или мањом;

(6) опрему за заштиту од пада са висине;

(7) опрему за заштиту од ризика проузрокованих електричном струјом и опасних напона или која се користи као изолација у раду са високим напоном.

Разврставање ЛЗО у категорије

Члан 7.

Разврставање ЛЗО у категорије из члана 6. овог правилника, са ознаком категорије којој поједине врсте ЛЗО припадају, утврђено је у Прилогу 5 Категорије и врсте ЛЗО, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Стављање на тржиште и/или употребу различитих категорија ЛЗО

Члан 8.

ЛЗО може да се стави на тржиште или у употребу у Републици Србији само ако, у зависности од категорије, испуњава следеће захтеве:

1) За ЛЗО категорије I:

(1) да је ЛЗО усклађена са одговарајућим битним захтевима за здравље и безбедност из Прилога 1;

(2) да је обезбеђена доступност техничке документације за ЛЗО у складу са Прилогом 2 Техничка документација за ЛЗО, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

(3) да је сачињена и издата Декларација о усаглашености ЛЗО у складу са Прилогом 3 Декларација о усаглашености, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

(4) да је свака ЛЗО означена знаком усаглашености у складу са Прилогом 4 Знак усаглашености, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

2) За ЛЗО категорије II:

(1) да је ЛЗО усклађена са одговарајућим битним захтевима за здравље и безбедност из Прилога 1;

(2) да је обезбеђена доступност техничке документације за ЛЗО у складу са Прилогом 2;

(3) да је именованом телу за оцењивање усаглашености достављен узорак ЛЗО на преглед типа и спроведен поступак оцењивања усаглашености из члана 11. овог правилника;

(4) да је сачињена и издата Декларација о усаглашености у складу са Прилогом 3;

(5) да је свака ЛЗО означена знаком усаглашености у складу са Прилогом 4.

3) За ЛЗО категорије III:

(1) да је ЛЗО усклађена са одговарајућим битним захтевима за здравље и безбедност из Прилога 1;

(2) да је обезбеђена доступност техничке документације за ЛЗО у складу са Прилогом 2;

(3) да је именованом телу за оцењивање усаглашености достављен узорак ЛЗО на преглед типа и спроведен поступак оцењивања усаглашености из члана 11. овог правилника;

(4) да је спроведен поступак оцењивања усаглашености ЛЗО из члана 12. овог правилника или поступак оцењивања усаглашености ЛЗО из члана 13. овог правилника;

(5) да је сачињена и издата Декларација о усаглашености у складу са Прилогом 3;

(6) да је свака ЛЗО означена знаком усаглашености у складу са Прилогом 4 и стављен јединствен број именованог тела које је спровело поступак оцењивања усаглашености из члана 12. или члана 13. овог правилника.

Захтеви из става 1. овог члана се не односе на компоненте ЛЗО које се уграђују у ЛЗО, под условом да те компоненте нису од битног значаја за исправно функционисање ЛЗО у коју се уграђују.

Испуњење захтева из става 1. овог члана је обавеза произвођача, односно његовог заступника, у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Изузетно, за ЛЗО која се увози у Републику Србију, стављање знака усаглашености и достављање узорка на преглед типа из члана 11. овог правилника, може обављати и увозник те ЛЗО, у складу са прописима којима се уређује спровођење оцењивања усаглашености и начин стављања и употреба знакова усаглашености.

IV. ПОСТУПЦИ ОЦЕЊИВАЊА УСАГЛАШЕНОСТИ

Спровођење оцењивања усаглашености од стране именованог тела за оцењивање усаглашености

Члан 9.

Тело за оцењивање усаглашености спроводи, односно учествује у једном од поступака оцењивања усаглашености ЛЗО из чл.10. до 13. овог правилника, ако испуњава захтеве за оцењивање усаглашености из Прилога 6 Захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености да би било именовано за оцењивање усаглашености, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део, и ако је именовано у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона (у даљем тексту: Именовано тело).

Поступци оцењивања усаглашености за различите категорије ЛЗО

Члан 10.

Пре започињања серијске производње ЛЗО категорије II и ЛЗО категорије III, произвођач или његов заступник односно увозник, у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и прописима донетим на основу тог закона, доставља узорак одговарајуће ЛЗО Именованом телу које спроводи поступак оцењивања усаглашености Преглед типа из члана 11. овог правилника.

Поступак оцењивања усаглашености из става 1. овог члана није потребно спровести у случају ЛЗО категорије I.

У случају производње ЛЗО категорије III, по избору произвођача, обавезно се спроводи поступак оцењивања усаглашености из члана 12. или поступак оцењивања усаглашености из члана 13. овог правилника.

Преглед типа

Члан 11.

Преглед типа је поступак оцењивања усаглашености којим Именовано тело утврђује и потврђује да узорак ЛЗО испуњава захтеве из овог правилника.

Захтев за преглед типа подноси се само једном од Именованих тела по избору подносиоца захтева, у зависности од узорка ЛЗО који се испитује.

Захтев за преглед типа који се подноси у складу са законом садржи:

1) пословно име, односно назив и адресу произвођача или његовог заступника, односно увозника, као и назив и адресу производног погона, односно одговарајућег организационог дела или јединице у којој се израђује конкретна ЛЗО;

2) техничку документацију коју је сачинио произвођач, у складу са Прилогом 2.

Уз захтев за преглед типа, Именованом телу се доставља и одговарајући број узорака.

Именовано тело спроводи преглед типа у складу са следећим поступцима:

- 1) прегледом техничке документације произвођача;
- 2) прегледом узорка типа.

Техничка документација из става 5. тачка 1) овог члана се прегледа, односно проверава, ради утврђивања да ли је усаглашена са примењеним српским стандардима са Списка стандарда из области ЛЗО.

Ако произвођач није применио, или је само делимично применио српске стандарде из става 6. овог члана, или ако таквих стандарда нема, Именовано тело проверава да ли су техничке спецификације које је применио произвођач усаглашене са битним захтевима из Прилога 1.

Прегледом узорка типа, Именовано тело утврђује да ли је узорак типа израђен у складу са техничком документацијом произвођача и да ли може да се употребљава потпуно безбедно за предвиђену намену.

Именовано тело обавља потребне прегледе и испитивања ради утврђивања усаглашености типа са српским стандардима са Списка стандарда из области ЛЗО.

Ако произвођач није применио или је само делимично применио српске стандарде из става 9. овог члана или ако не постоје такви стандарди, Именовано тело спроводи потребне прегледе и испитивања, ради утврђивања усаглашености узорка типа са техничким спецификацијама које је користио произвођач, те ради утврђивања да ли су те спецификације усаглашене са битним захтевима из Прилога 1.

Ако узорак типа испуњава битне захтеве из овог правилника, Именовано тело сачињава Сертификат о прегледу типа и о томе обавештава подносиоца захтева.

Сертификат о прегледу типа садржи обавезно позивање на извештај о испитивању.

Друга Именована тела, као и надлежни инспектор, могу да добију копију Сертификата о прегледу типа и, на образложени захтев, копију техничке документације произвођача и извештаје о испитивању.

Техничка документација мора бити доступна надлежним инспекторима најмање десет година после датума производње ЛЗО или десет година после датума последњег произведеног примерка у случају серијске производње ЛЗО.

Свако Именовано тело које одбије да изда Сертификат о прегледу типа, о томе обавештава друга Именована тела.

Ако Именовано тело повуче, односно привремено или трајно одузме или ограничи важење Сертификата о прегледу типа, о томе обавештава надлежног инспектора и друге органе у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописима донетим на основу тог закона.

Усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње и надгледаног испитивања производа у насумичним интервалима

Члан 12.

Неопходно је предузети све потребне мере како би производни процес, укључујући и завршну контролу ЛЗО и испитивања ЛЗО, обезбедили усаглашеност израђене, односно произведене ЛЗО са одобреним типом описаним у Сертификату о прегледу типа и са одговарајућим битним захтевима из овог правилника.

Именовано тело, на захтев и по избору произвођача, спроводи неопходне провере. Те провере се врше насумично, обично у интервалима од најмање годину дана од дана добијања Сертификата о прегледу типа, како би се верификовао квалитет интерних прегледа производа од стране произвођача.

Ради провере усаглашености произведене ЛЗО са одобреним типом, Именовано тело узима одговарајући узорак финално произведене ЛЗО и обавља испитивања у складу са одговарајућим

српским стандардом са Списка стандарда из области ЛЗО или обавља друга испитивања потребна да се докаже усаглашеност са битним захтевима за здравље и безбедност из овог правилника.

Кад Именовано тело које врши провере у насумичним интервалима није оно тело које је издало одговарајући Сертификат о прегледу типа, то тело ће, у случају проблема у вези са оцењивањем усаглашености испитиваног узорка, о томе обавестити Именовано тело које је издало Сертификат о прегледу типа.

Именовано тело које је извршило испитивање узорка, обезбеђује произвођачу извештај о испитивању узорка. Ако се у извештају констатује да производни процес није усаглашен са типом описаним у Сертификату о прегледу типа или да испитани узорак ЛЗО не одговара типу описаном у Сертификату о прегледу типа или одговарајућим битним захтевима за здравље и безбедност из овог правилника, Именовано тело предузима одговарајуће мере и о томе обавештава надлежног инспектора.

На захтев надлежног инспектора, мора се обезбедити доступност извештаја који је издало Именовано тело које је вршило испитивање узорка ЛЗО, у складу са законом.

Усаглашеност са типом на основу гаранције квалитета процеса производње-обезбеђење квалитета производње

Члан 13.

Усаглашеност са типом на основу гаранције квалитета процеса производње обухвата систем квалитета и проверу усаглашености одобреног система квалитета од стране Именованог тела.

Систем квалитета из става 1. овог члана мора да обезбеди усаглашеност ЛЗО са типом који је описан у Сертификату о прегледу типа и са захтевима из овог правилника.

Систем квалитета обухвата следеће активности:

1) произвођач ЛЗО подноси захтев за одобрење свог система квалитета Именованом телу, по сопственом избору, у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и прописима донетим на основу тог закона.

Захтев из става 1. ове тачке, мора да садржи:

- (1) пословно име, односно назив и адресу седишта произвођача;
- (2) све потребне информације које се односе на категорију ЛЗО;
- (3) писану изјаву произвођача, односно заступника да исти захтев није поднесен другом Именованом телу;
- (4) писану изјаву произвођача, односно заступника, о томе да се одржавају сви захтеви који произлазе из система квалитета и да се одржава њихова адекватност и ефикасност.

Уз захтев из става 1. ове тачке подноси се техничка документација о типу описаном у Сертификату о прегледу типа, укључујући и Сертификат о прегледу типа, као и документација која се односи на систем квалитета.

Документација која се односи на систем квалитета, нарочито садржи одговарајући опис:

- (1) циљева квалитета, организационе шеме, овлашћења и одговорности свих запослених који управљају, обављају или верификују рад који утиче на квалитет производа;
- (2) провере и испитивања које се морају обавити после производње;
- (3) начин на који се врши провера ефикасности функционисања система квалитета.

2) Према систему квалитета, свака ЛЗО се прегледа и спроводе се одговарајућа испитивања из члана 12. став 3. овог правилника, ради оцењивања усаглашености са одговарајућим битним захтевима за здравље и безбедност из овог правилника.

3) Именовано тело оцењује систем квалитета да би се утврдило да ли произвођач правилно испуњава обавезе које проистичу из одобреног система квалитета.

Приликом оцењивања система квалитета из става 1. ове тачке, Именовано тело полази од претпоставке да систем квалитета обезбеђује да је ЛЗО усаглашена са битним захтевима из овог

правилника, ако се у том систему примењују одговарајући српски стандарди са Списка стандарда из области ЛЗО.

Именовано тело које врши оцењивање система контроле квалитета врши све потребне процене елемената система контроле квалитета и нарочито проверава да ли систем контроле квалитета обезбеђује усаглашеност произведене ЛЗО са типом описаном у Сертификату о прегледу типа.

Именовано тело обавештава произвођача, након извршеног оцењивања његовог система квалитета, о својој одлуци.

Обавештење из става 4. ове тачке садржи закључке провере и образложену одлуку о оцењивању.

4) Произвођач обавештава Именовано тело које је одобрило систем квалитета о свим планираним изменама у систему квалитета. По добијању обавештења, Именовано тело разматра предложене измене и одлучује да ли измене у систему квалитета задовољавају одобрени систем квалитета и доставља свој налаз произвођачу, који укључује закључке провере и образложену одлуку о оцењивању измена.

Провера усаглашености одобреног система квалитета из става 1. овог члана од стране Именованог тела има за циљ да обезбеди да произвођач правилно испуњава све обавезе које произлазе из одобреног система квалитета.

У поступку провере усаглашености одобреног система квалитета од стране Именованог тела, произвођач обезбеђује Именованом телу несметани приступ местима где се ЛЗО контролише, испитује и складишти, као и све тражене информације, а посебно:

- 1) документацију о систему квалитета;
- 2) техничку документацију;
- 3) пословнике о контроли квалитета.

Именовано тело периодично врши надгледања и провере како би се осигурало да произвођач одржава и примењује одобрени систем квалитета и даје произвођачу копију извештаја о провери.

Именовано тело може да обави ненајављене посете произвођача, као и да о резултатима те посете сачини извештај који доставља произвођачу, а ако је то одговарајуће сачињава и извештај о обављеној ревизији, који такође доставља произвођачу.

На захтев надлежног инспектора, ради увида мора се обезбедити доступност извештаја Именованог тела, који су издати у поступку оцењивања усаглашености са типом на основу гаранције квалитета процеса производње-обезбеђење квалитета производње, у складу са законом.

V. ПРЕТПОСТАВКА УСАГЛАШЕНОСТИ

Српски стандарди којима се преузимају хармонизовани стандарди

Члан 14.

Сматра се да ЛЗО испуњава захтеве за здравље и безбедност из члана 4. овог правилника, ако је израђена у складу са српским стандардима за ЛЗО којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди, чији се списак (у даљем тексту: Списак стандарда) саставља и објављује у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености и прописом донетим на основу тог закона.

VI. ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ

Техничка документација

Члан 15.

Техничка документација мора да омогући оцењивање усаглашености ЛЗО са захтевима из овог правилника.

Произвођач ЛЗО сачињава техничку документацију, чија је садржина прописана у Прилогу 2.

Произвођач или његов заступник чува техничку документацију у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе, ставља је на располагање и чини доступном надлежним инспекторима најмање десет година после датума производње ЛЗО или десет година после датума последњег произведеног примерка у случају серијске производње ЛЗО.

Декларација о усаглашености

Члан 16.

Декларација о усаглашености ЛЗО је исправа којом произвођач или његов заступник потврђује да је ЛЗО усаглашена са свим захтевима из овог правилника.

Произвођач ЛЗО или његов заступник сачињава Декларацију о усаглашености ЛЗО, чија садржина је прописана у Прилогу 3.

Испоручилац ЛЗО чува оригинални примерак Декларације о усаглашености или њену фотокопију са преводом на српски језик, ако ЛЗО није произведена у Републици Србији, и она мора бити на располагању и доступна надлежном инспектору, најмање десет година после датума када је произведена ЛЗО или од датума када је израђен последњи примерак ЛЗО у случају серијске производње.

VII. ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Означавање усаглашености

Члан 17.

На ЛЗО, која је усаглашена са захтевима из овог правилника, пре њеног стављања на тржиште и/или употребу, ставља се знак усаглашености на начин и у облику који је прописан у Прилогу 4.

Знак усаглашености на ЛЗО ставља произвођач или његов заступник, односно увозник, ако произвођач или његов заступник није регистрован на територији Републике Србије, на видном месту тако да буде читљив и неизбрисив током века употребе ЛЗО, у складу са прописом којим се уређује начин стављања и употреба знакова усаглашености.

Ако је Именовано тело спроводило оцењивање усаглашености или је у том оцењивању учествовало у складу са чланом 11. или чланом 12. овог правилника, уз знак усаглашености из тачке 1. Прилога 4 додаје се јединствени број тог Именованог тела и година стављања знака усаглашености.

Ако је Именовано тело спроводило оцењивање усаглашености или је у том оцењивању учествовало у складу са чланом 11. или чланом 12. овог правилника, уз знак усаглашености из тачке 2. Прилога 4 додаје се јединствени број тог Именованог тела и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености од стране тог тела.

На ЛЗО се могу стављати и други знакови, симболи, натписи или друге ознаке, под условом да се тиме не смањује видљивост, читљивост и/или значење знака усаглашености.

На ЛЗО се не могу стављати други знакови, симболи, натписи или друге ознаке чије стављање је забрањено законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Ако је одређена ЛЗО предмет и других прописа којима се уређују друга питања, а којима се такође прописује стављање знака усаглашености, стављени знак усаглашености означава да је та ЛЗО усаглашена и са захтевима тих других прописа.

Неодговарајуће означавање

Члан 18.

Неодговарајућим означавањем ЛЗО, сматра се стављање знака, симбола, натписа или друге ознаке чије стављање је забрањено законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености, као и:

- 1) стављање знака усаглашености на ЛЗО на коју се не примењује овај правилник;

2) непостојање знака усаглашености на ЛЗО која је усаглашена са захтевима из овог правилника.

Стављање и употреба знака усаглашености, као и других знакова, симбола, натписа или других ознака, обезбеђује се у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Документација која прати ЛЗО приликом стављања на тржиште и/или употребу

Члан 19.

Испоручилац који ставља ЛЗО категорије I, II или III на тржиште Републике Србије и/или употребу, уз ту ЛЗО прилаже упутство за употребу на српском језику.

Осим упутства из става 1. овог члана испоручилац који ЛЗО категорије I испоручује на тржиште Републике Србије, за такву опрему обезбеђује један примерак оригиналне Декларације о усаглашености или њену фотокопију са преводом на српски језик, ако та опрема није произведена у Републици Србији.

Испоручилац који испоручује ЛЗО из става 2. овог члана на тржиште Републике Србије, може оригиналну Декларацију о усаглашености, односно превод те декларације на српски језик ако та опрема није произведена у Републици Србији, учинити доступном на својој службеној интернет страници, при чему адресу интернет странице наводи у упутству за употребу електричне опреме.

Испоручилац који ставља ЛЗО категорије II и категорије III на тржиште Републике Србије и/или употребу, уз ту ЛЗО, прилаже, осим упутства за употребу на српском језику и Декларације о усаглашености и одговарајућу исправу о усаглашености издату од Именованог тела у складу за овим правилником, нарочито када у изради те ЛЗО нису примењени или су само делимично примењени српски стандарди са Списка стандарда или нису могли бити примењени, с обзиром да не постоје.

VIII. ЗАШТИТНА КЛАУЗУЛА

Заштитна клаузула

Члан 20.

Испорука или употреба ЛЗО која је стављена на тржиште Републике Србије, која испуњава захтеве из овог правилника, на коју је стављен знак усаглашености, коју прати Декларација о усаглашености и/или друга одговарајућа исправа о усаглашености из члана 11. или члана 12. овог правилника и која се користи у складу са предвиђеном наменом или у условима који се могу разумно предвидети, може се ограничити или забранити у складу са законом којим се уређују технички захтеви за производе и оцењивање усаглашености.

Усклађеност са прописима Европске уније

Члан 21.

Овај правилник је усклађен са свим начелима и битним захтевима из Директиве 89/686 ЕЕЗ Европског Савета од 21. децембра 1989. године о приближавању закона држава чланица који се односе на личну заштитну опрему, као и њеним изменама из Директиве 93/68/ЕЕЗ од 22. јула 1993 године, Директиве 93/95/ЕЕЗ од 29. октобра 1993. године и Директиве 96/58/ЕЕЗ од 3. септембра 1996. године.

IX. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

Од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора о оцењивању усаглашености и прихватању индустријских производа са Европском унијом (АСАА споразум), у овом правилнику, за ЛЗО на коју се примењује овај правилник, речи: „знак усаглашености” у чл. 1, 5. и 8, у наслову поглавља VII. овог правилника и у чл. 17. и 18. овог правилника, имаће значење: „СЕ знак”, а речи:

„Декларација о усаглашености” у чл. 1. и 8. овог правилника, у наслову поглавља VI. овог правилника, у наслову изнад члана 16. и у чл. 16. и 19. овог правилника, као и у Прилогу 3, имаће значење: „ЕЗ Декларација о усаглашености”.

Ако уговор из става 1. овог члана не буде закључен, значење речи: „знак усаглашености” и „Декларација о усаглашености” из става 1. овог члана примењује се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 23.

Од дана ступања на снагу овог правилника до дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора из члана 22. овог правилника, за ЛЗО на коју се примењује овај правилник означавање усаглашености обавља се стављањем Српског знака усаглашености у складу са овим правилником и посебним прописима.

Ако уговор из става 1. овог члана не буде закључен, означавање усаглашености ЛЗО стављањем Српског знака усаглашености обавља се до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Од дана ступања на снагу потврђеног међународног уговора из става 1. овог члана, за ЛЗО на коју се примењује овај правилник означавање усаглашености обавља се стављањем СЕ знака у складу са овим правилником и посебним прописима.

Ако уговор из става 3. овог члана не буде закључен, означавање усаглашености ЛЗО стављањем СЕ знака обавља се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 24.

Даном почетка примене овог правилника престају да важе следећи прописи:

1) Наредба о обавезном атестирању шлемова за заштиту у индустрији („Службени лист СФРЈ”, бр. 4/82 и 43/82);

2) Наредба о обавезном атестирању шлемова за ватрогасце („Службени лист СФРЈ”, број 67/86);

3) Наредба о обавезном атестирању апарата за заштиту органа за дисање („Службени лист СФРЈ”, број 49/87);

4) Правилник о обавезном атестирању пењалица за дрвене стубове за водове и о условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлашћене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ”, број 67/89);

5) Правилник о обавезном атестирању заштитних опасача и о условима које морају испуњавати организације удруженог рада овлашћене за атестирање тих производа („Службени лист СФРЈ”, број 67/89);

6) Правилник о техничким и другим захтевима за шлемове за ватрогасце („Службени гласник РС”, број 74/09);

7) Правилник о техничким и другим захтевима за лична заштитна средства („Службени гласник РС”, бр. 56/09), осим одредбе члана 2. тачка 10) тог правилника, која се односи на кациге и визире за возаче моторних возила на два или три точка.

Исправа о усаглашености издата на основу прописа из става 1. овог члана важи до истека рока важности исправе у складу са тим прописом, а најкасније до 1. јула 2013. године.

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јула 2013. године.

Број:110-00-020/2011-08
У Београду,
20. децембра 2011. године

МИНИСТАР
Небојша Ћирић

БИТНИ ЗАХТЕВИ ЗА ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ

1. ОПШТИ ЗАХТЕВИ ЗА СВУ ЛЗО

ЛЗО мора да обезбеди одговарајућу заштиту од свих могућих ризика.

1.1 Начела пројектовања

1.1.1 *Ергономија*

ЛЗО мора бити пројектована и израђена тако да у условима предвиђене намене корисник може несметано да обавља делатност и да има највиши могући ниво заштите.

1.1.2 *Нивои и класе заштите*

1.1.2.1 *Највиши могући ниво заштите*

Оптималан ниво заштите који се мора узети у обзир код пројектовања је онај изнад кога би ограничења приликом употребе ЛЗО спречавала њену ефикасну намену за време излагања ризику или нормалног обављања активности.

1.1.2.2 *Класе заштите примерене различитим нивоима ризика*

Када се може разликовати више нивоа истог ризика при различитим условима употребе ЛЗО, приликом пројектовања морају се узети у обзир одговарајуће класе заштите.

1.2 Нешкодљивост ЛЗО

1.2.1 *Одсуство ризика и других штетних фактора*

ЛЗО мора бити пројектована и израђена тако да спречи ризике и друге штетне факторе у предвиђеним условима употребе.

1.2.1.1 *Материјали погодни за израду ЛЗО*

Материјали и делови ЛЗО, укључујући и продукте њиховог разлагања, не смеју неповољно да утичу на хигијену или здравље корисника.

1.2.1.2 *Својства површине делова ЛЗО која може бити у додиру са корисником*

Површина сваког дела ЛЗО која је или може бити у додиру са корисником приликом ношења не сме бити груба, оштрих ивица, избочина или таква да изазива претеране надражаје или повреде.

1.2.1.3 *Максимална дозвољена сметња кориснику*

Свако ограничење у покрету, у заузимању одговарајућег положаја тела и чулном опажању при употреби ЛЗО мора бити сведено на минимум.

ЛЗО не сме да проузрокује покрете који угрожавају корисника или друга лица.

1.3 Удобност и ефикасност

1.3.1 *Прилагођавање ЛЗО кориснику*

ЛЗО мора бити пројектована и израђена тако да се олакшава правилно постављање на корисника и да остане на месту током предвиђеног периода употребе, узимајући у обзир факторе средине, покрете које треба учинити и положаје тела.

ЛЗО мора да има могућност прилагођавања кориснику помоћу одговарајућих система подешавања и причвршћивања или одговарајућим распоном величине.

1.3.2 Лакоћа и чврстоћа ЛЗО

ЛЗО мора да буде што је могуће лакша, без угрожавања чврстоће и ефикасности
Осим додатних битних захтева за посебне ризике из тачке 3. овог прилога, ЛЗО мора бити у стању да издржи утицаје и појаве својствене за предвиђене услове употребе.

1.3.3 Компатибилност различитих класа и типова ЛЗО пројектованих за истовремену употребу.

Ако исти произвођач ставља на тржиште више модела ЛЗО различитих врста или типова ради обезбеђивања истовремене заштите суседних делова тела корисника од комбинованих ризика, ти модели морају да буду компатибилни.

1.4 Информације које даје произвођач

Осим пословног имена односно назива и адресе седишта произвођача и/или његовог заступника, произвођач приликом стављања ЛЗО на тржиште даје писане информације о:

а) складиштењу, употреби, чишћењу, одржавању, сервисирању и дезинфекцији. Производи за чишћење, одржавање или дезинфекцију које препоручује произвођач не смеју да имају негативан ефекат на ЛЗО или кориснике када се примењују у складу са одговарајућим упутствима;

б) перформансама забележеним током техничких испитивања којима се проверава ниво или класа заштите коју пружа испитивана ЛЗО;

в) одговарајућим додацима ЛЗО и карактеристикама одговарајућих резервних делова

г) класама заштите које одговарају различитим нивоима ризика и о одговарајућим ограничењима у употреби;

д) року употребе или веку трајања ЛЗО или неке од њених компоненти;

ђ) врсти амбалаже погодне за транспорт;

е) значењу свих ознака (у складу са тачком 2.12 овог прилога).

Информације из става 1. ове тачке морају да буду прецизне и разумљиве и дате на српском језику.

2. ДОДАТНИ ЗАХТЕВИ ЗАЈЕДНИЧКИ ЗА ВИШЕ ВРСТА ИЛИ ТИПОВА ЛЗО

2.1 ЛЗО са уграђеним системима за подешавање

Ако ЛЗО има уграђене системе за подешавање, ти системи морају да буду пројектовани и израђени тако да се подешавања не поремете без знања корисника под предвиђеним условима употребе.

2.2 ЛЗО која у потпуности покрива делове тела које треба заштитити

Колико год је то могуће, ЛЗО која у потпуности покрива делове тела које треба заштитити мора бити довољно ваздушно пропусна да спречи претерано знојење током употребе, а ако то није случај, мора бити опремљена средствима која упијају зној ако је то изводљиво.

2.3 ЛЗО за лице, очи и органе за дисање

ЛЗО за лице, очи или органе за дисање мора да буде таква да у најмањој могућој мери ограничава видно поље или оштрину вида корисника.

Степен оптичке неутралности система за вид ових врста ЛЗО мора да буде такав да омогући кориснику прецизан и/или дуготрајан рад.

Ако је потребно, ЛЗО мора да буде обрађена или опремљена тако да се спречи кондензација. Модели ЛЗО намењени корисницима којима треба корекција вида морају омогућити ношење наочара или контактних сочива.

2.4 ЛЗО подложна старењу

Ако је познато да на пројектоване перформансе нове ЛЗО значајно утиче старење, датум производње и/или, ако је то могуће, век трајања ЛЗО морају да буду неизбрисиво означени на сваком примерку ЛЗО или на свакој заменљивој компоненти ЛЗО које се стављају на тржиште, и то на такав начин да се спречи свако погрешно тумачење. Овај податак мора да буде неизбрисиво означен и на амбалажи.

Ако произвођач није у могућности да пружи податке о веку трајања ЛЗО, његова упутства морају да пруже све информације потребне да се купцу или кориснику омогући да одреди разуман век трајања имајући у виду квалитет модела и задовољавајуће услове складиштења, коришћења, чишћења, сервисирања и одржавања.

Ако поступци чишћења које препоручује произвођач могу довести до старења и осетног и брзог погоршања перформанси ЛЗО, произвођач мора, где је то могуће, на сваки примерак ЛЗО стављен на тржиште, ставити знак који показује колико се највише чишћења може обавити пре прегледа или одбацивања опреме. Ако то не уради, произвођач мора те информације да наведе у пратећој документацији.

2.5 ЛЗО која може бити захваћена неким другим објектом у току употребе

Када предвиђени услови употребе нарочито укључују ризик да ЛЗО буде захваћена објектима у покрету стварајући опасност за корисника, ЛЗО мора да поседује одговарајући праг отпорности изнад кога се саставни део ломи и елиминише опасност.

2.6 ЛЗО за употребу у експлозивној атмосфери

ЛЗО намењена за употребу у експлозивној атмосфери мора бити пројектована и израђена тако да не може бити извор електричног, електростатичког или ударом изазваног лука или варнице који би могли да запале експлозивну смесу.

2.7 ЛЗО намењена за употребу у хитним случајевима или за брзо постављање и/или скидање

ЛЗО намењена за употребу у хитним случајевима или за брзо постављање и/или скидање мора да буде пројектована и израђена тако да се време потребно за њихово постављање и (или) скидање сведе на минимум.

Сви саставни системи који омогућавају правилно постављање или скидање ЛЗО са корисника морају да омогуће да корисник њима рукује брзо и једноставно.

2.8 ЛЗО за употребу у веома опасним ситуацијама

ЛЗО из члана 6. став 1. тачка 3) овог правилника мора да садржи нарочито податке произвођача намењене искључиво оспособљеним и обученим појединцима који су квалификовани да их тумаче и обезбеде кориснику правилну употребу такве ЛЗО.

Подацима из става 1. ове тачке, између осталог, мора да се опише поступак који се примењује како би се потврдило да је ЛЗО исправно подешена и да функционише када је носи корисник.

Ако ЛЗО има аларм који се активира у одсуству предвиђеног нивоа заштите, тај аларм мора да буде тако пројектован и смештен да га корисник може опазити у условима за које је та ЛЗО намењена.

2.9 ЛЗО која садржи компоненте које корисник може да подешава или скида

Све компоненте ЛЗО које корисник може да подешава или скида ради замене морају бити пројектоване и израђене тако да се олакша њихово подешавање, причвршћивање и скидање без алата.

2.10 ЛЗО за спајање, односно повезивање на друге, спољне додатне уређаје

Ако ЛЗО укључује систем који омогућава спајање, односно повезивање са другим, спољним додатним уређајем, механизам за спајање мора бити пројектован и израђен тако да омогући да се монтира само на одговарајућу опрему.

2.11 ЛЗО са уграђеним системом за циркулацију флуида

Ако ЛЗО укључује систем за циркулацију флуида, он мора бити изабран, односно пројектован и уграђен тако да омогућава обнављање флуида у близини целог дела тела који се штити, без обзира на покрете и положај тела корисника у предвиђеним условима употребе.

2.12 ЛЗО са једном или више идентификационих ознака или ознака за распознавање које су у непосредној или посредној вези са здрављем и безбедношћу

Ознаке за идентификацију или препознавање које су у непосредној или посредној вези са здрављем и безбедношћу и које су стављене на ове врсте или типове ЛЗО треба по могућности да буду у облику усклађених пиктограма или идеограма и морају да остану савршено читљиве током предвиђеног века трајања ЛЗО.

Ознаке из става 1. ове тачке, морају да буду и потпуне, прецизне и разумљиве како би се спречило било какво погрешно тумачење.

Када ознаке из ст. 1. и 2. ове тачке садрже речи или реченице, оне морају бити на српском језику.

Ако су ЛЗО (или компоненте ЛЗО) сувише малих димензија да би све или део неопходних ознака биле стављене на њу, битне информације морају бити наведене на амбалажи и у упутству произвођача за употребу ЛЗО.

2.13 ЛЗО у облику одеће која видљиво указује на присуство корисника

ЛЗО у облику одеће која је намењена за предвидљиве услове употребе, у којима присуство корисника мора бити јасно и појединачно уочљиво, мора да има једно (или више) адекватно постављено средство или уређај за емитовање директног или рефлектујућег видљивог зрачења одговарајућег светлосног интензитета и фотометријских и колориметријских својстава.

2.14 ЛЗО намењена за заштиту од више ризика

Сва ЛЗО пројектована да заштити корисника од више потенцијално истовремених ризика мора бити пројектована и израђена тако да испуњава, пре свега, битне захтеве за заштиту специфичне за сваки од тих ризика (у складу са тачком 3. овог прилога).

3. ДОДАТНИ ЗАХТЕВИ СПЕЦИФИЧНИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ РИЗИКЕ

3.1 Заштита од механичких удара

3.1.1 Удар проузрокован падајућим предметима или пројектилима и сударом делова тела са препреком

ЛЗО погодна за заштиту од ове врсте ризика мора да има способност да апсорбује ударац како би се спречила повреда услед смрскавања или пробоја заштићеног дела тела, и то бар до нивоа јачине удarca изнад којег би претеране димензије или маса дела опреме која апсорбује ударац спречили ефикасну употребу ЛЗО у предвиђеном периоду ношења.

3.1.2 Падови

3.1.2.1 Спречавање падова услед клизања

Ђонови за обућу против клизања морају бити пројектовани, израђени или опремљени додатним елементима тако да се обезбеди задовољавајуће приањање хватањем и трењем с обзиром на природу или стање површине.

3.1.2.2 Спречавање падова са висине

ЛЗО која је намењена за спречавање падова са висине или њихових последица, мора да буде пројектована да спречи пад са висине или његове последице, тако што ће укључивати каишеве за тело и систем причвршћивања који се могу повезати са сигурном тачком ослонца.

ЛЗО мора бити пројектована тако да се под предвидивим условима коришћења вертикални пад корисника ублажи, да спречи судар са препрекама, а да сила кочења не достигне граничну вредност на којој се може очекивати да дође до телесне повреде, кидања или пробоја неког дела ЛЗО, што би могло изазвати пад корисника.

ЛЗО из става 1. ове тачке мора обезбедити и да се после кочења корисник задржи у правилном положају у коме може да очекује помоћ, ако је потребно.

У упутствима произвођача се морају посебно навести све битне информације које се односе на:

-захтеване карактеристике потребне за поуздану тачку ослонца и неопходан минимални слободан простор испод корисника;

-исправан начин стављања каишева на тело и повезивање система за причвршћивање на поуздану тачку ослонца.

3.1.3 Механичке вибрације

ЛЗО пројектована да спречи дејство механичких вибрација мора да обезбеди одговарајућа пригушења штетних вибрација за део тела под ризиком.

Ни под којим околностима ефективна вредност убрзања која се преноси на корисника тим вибрацијама не сме да прелази граничне вредности препоручене у погледу максималног предвиђеног дневног излагања дела тела ризику.

3.2. Заштита од (статичког) сабијања дела тела

ЛЗО пројектована да заштити део тела од (статичког) притиска који изазива сабијање мора да омогући довољно ублажавање утицаја тог притиска како би се спречиле озбиљне повреде или хроничне тегобе корисника.

3.3 Заштита од механичких повреда (огуљотина, убода, посекотина, уштинаућа)

Материјали који улазе у састав ЛЗО и остале компоненте ЛЗО пројектовани за заштиту целог или дела тела од површинских повреда проузрокованих машинама, као што су огуљотине, убоди, посекотине или уштинаућа, морају бити изабрани и интегрисани, као и пројектовани тако да се обезбеди да ова ЛЗО буде довољно отпорна на хабање, пробијање и засецање (у складу са тачком 3.1. овог прилога) под предвидивим условима употребе.

3.4 Заштита од утапања (прслуци за спасавање, ручни појасеви и спасилачка одећа)

ЛЗО пројектована да спречи утапање мора да обезбеди да се корисник, који може бити исцрпљен, или у несвести после пада у течност, што је брже могуће врати на површину без опасности по здравље и мора да га одржава на површини у положају који омогућава дисање док чека помоћ.

ЛЗО може имати потпуну или делимичну способност плутања или може бити напумпана, удубљавањем устима или помоћу гаса који се ослобађа ручно или аутоматски.

Под предвиђеним условима употребе:

- ЛЗО мора да издржи последице утицаја течног медија и фактора спољне средине својственог том медију, без умањења своје употребљивости;

- ЛЗО на надувавање мора омогућити брзо и потпуно надувавање.

Када предвиђени услови употребе то захтевају, одређене врсте ЛЗО морају да задовоље још један или више следећих додатних захтева:

- морају да имају све уређаје за надувавање наведене у другој алинеји овог става и/или светлосни или звучни сигнални уређај;

- морају имати уређај за качење и причвршћивање тела, тако да се корисник може подићи из течности;

- морају бити прикладне за дужу употребу током активности у оквиру којих је корисник (и у случају када је одевен) изложен ризику од пада у течност или потапања.

3.4.1 Помоћна средства за плутање

Под помоћним средствима за плутање сматра се ЛЗО у облику одеће која ће, у зависности од своје предвиђене употребе, обезбедити ефикасан степен плутања и која је за време ношења безбедна и обезбеђује одржавање на води.

У предвидивим условима употребе, одећа из става 1. ове тачке не сме да ограничава слободу кретања корисника, али мора да му омогући, нарочито, да плива, да побегне од опасности или да спаси друга лица.

3.5 Заштита од штетног дејства буке

ЛЗО пројектована за спречавање штетног дејства буке мора буку да пригуши до те мере да еквивалентни ниво буке којима је корисник изложен не прелази ни под каквим околностима дневне граничне вредности утврђене посебним прописом којим се уређује заштита запослених од ризика везаних за изложеност буци на послу.

Сва ЛЗО мора да има ознаку која указује на ниво пригушења буке и вредност индекса заштите који пружа ЛЗО, а ако то није могуће, ознака се мора причврстити на амбалажу.

3.6 Заштита од топлоте и/или ватре

ЛЗО пројектована да заштити цело тело или део тела од дејства топлоте и/или ватре мора да поседује способност топлотне изолације и механичку чврстоћу која одговара предвидивим условима употребе.

3.6.1 Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте

Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте за заштиту од топлотног зрачења и конвективне топлоте морају да имају одговарајући коефицијент преноса топлоте и деловања топлоте и да буду довољно незапаљиви да спрече сваки ризик од спонтаног паљења под предвидивим условима употребе.

Ако спољашност материјала из става 1. ове тачке мора да буде рефлектујућа, моћ рефлектовања мора бити одговарајућа интензитету пренете топлоте услед зрачења у инфрацрвеном опсегу.

Материјали из става 1. ове тачке намењени за краткотрајну употребу у окружењу високе температуре и ЛЗО која може бити изложена прскању врелим производима, као што су велике количине растопљеног материјала, осим карактеристика из ст. 1. и 2. ове тачке, мора да поседује и довољан термички капацитет да задржи највећи део примљене топлоте док корисник не напусти опасно место и скине своју ЛЗО.

Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте који могу бити попрскани великом количином врелих ствари, морају да имају и одговарајућу способност ублажавања механичких удара (у складу са тачком 3.1 овог прилога).

Материјали који улазе у састав ЛЗО и друге компоненте који могу случајно да дођу у контакт са пламеном и они који се користе у производњи противпожарне опреме морају да поседују

незапаљивост која одговара класи ризика везаног за предвидиве услове употребе. Ти материјали не смеју да се истопе при излагању пламену нити да доприносе ширењу пламена.

3.6.2 Потпуно комплетирана ЛЗО спремна за употребу

У предвидивим условима употребе:

1. За време ношења ЛЗО, акумулирана топлота пренета на угрожени део тела мора да буде довољно ниска како би се спречило достизање прага бола или оштећење здравља корисника, у било којим околностима;

2. ЛЗО мора, ако је потребно, да спречи продор течности или паре и не сме да изазива опекотине изазване контактом између свог заштитног омотача и корисника.

Ако ЛЗО обухвата уређаје за хлађење који упијају топлоту путем испаравања течности или сублимацијом, њихова израда мора бити таква да се испарљиве материје ослобађају ван спољног заштитног слоја, а не према кориснику.

Ако ЛЗО укључује уређај за дисање, он мора адекватно да испуни заштитне функције за предвидиве услове употребе.

У упутствима произвођача која прате сваки примерак ЛЗО намењен за краткотрајну употребу у окружењу високе температуре, морају се изнети сви битни подаци за одређивање максималног дозвољеног излагања корисника топлоти која се преноси преко опреме када се употребљава у складу са својом предвиђеном наменом.

3.7 Заштита од хладноће

ЛЗО пројектована да заштити цело тело или његов део од дејства хладноће треба да поседује способност топлотне изолације и механичку чврстоћу који одговарају предвидивим условима употребе.

3.7.1 Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте погодне за заштиту од хладноће морају имати довољно низак коефицијент преноса термалног флукса који се захтева за предвидиве услове употребе.

Савитљиви материјали и остале компоненте ЛЗО намењени за употребу на ниским температурама морају задржати степен савитљивости потребан за неопходне покрете и положаје тела.

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте који могу бити заплуснути великом количином хладних супстанци морају да поседују довољну способност апсорбовања механичког удара (у складу са тачком 3.1 овог прилога).

3.7.2 Потпуно комплетирана ЛЗО спремна за употребу

У предвидивим условима употребе:

1. Количина топлоте која се губи употребом ЛЗО од стране корисника мора бити довољно мала да спречи достизање прага бола или оштећење здравља на било којем делу тела, укључујући врхове прстију на рукама и ногама, под било каквим околностима.

2. ЛЗО мора што више да спречи продор течности као што је киша и не сме изазвати повреде услед додира између хладног заштитног омотача и корисника.

Ако ЛЗО укључује уређај за дисање, он мора на одговарајући начин испунити заштитне функције за предвидиве услове употребе.

У упутству произвођача, које прати сваки примерак ЛЗО која је намењена за краткотрајно коришћење у окружењу ниске температуре, морају да се наведу сви битни подаци о максималном дозвољеном излагању корисника хладноћи која се преноси преко опреме.

3.8 Заштита од електричног удара

ЛЗО пројектована да заштити цело тело или његов део од дејства електричне струје мора пружити довољну изолацију од напона коме корисник може да буде изложен под најнеповољним условима.

Ради остваривања заштите из става 1. ове тачке, материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте ових класа ЛЗО морају да буду тако одабрани, пројектовани и уграђени да се обезбеди да електрична струја која продре кроз заштитни омотач, мерена под условима испитивања који се подударају са онима који се вероватно могу појавити на терену, буде умањена и увек испод максималне дозвољене вредности.

Одређене врсте ЛЗО које су намењене искључиво за коришћење у току рада са електричним инсталацијама које су или које могу бити под напоном, као и њихова амбалажа, морају да носе ознаке које указују на заштитну класу и (или) одговарајући радни напон, серијски број и датум производње. Изван заштитног омотача такве ЛЗО мора да се обезбеди простор за накнадно уписивање датума почетка употребе и датума периодичних испитивања или прегледа који се морају обавити.

Упутства произвођача морају да укажу на искључиву намену ЛЗО из става 3. ове тачке, као и природу и учесталост диелектричних испитивања којима ће бити изложени током њиховог века употребе.

3.9 Заштита од зрачења

3.9.1 Нејонизујуће зрачење

ЛЗО пројектована за заштиту од акутних или хроничних оштећења очију проузрокованих нејонизујућим зрачењем, мора да омогући да се апсорбује или одбија већи део енергије која се зрачи у опсегу штетних таласних дужина, без ометања преноса видљивог дела спектра, перцепције контраста и способности разликовања боја под предвидивим условима употребе.

Ради остваривања заштите из става 1. ове тачке, заштитне наочаре морају да буду пројектоване и израђене тако да за сваку штетну таласну дужину имају фактор спектралног преноса који ће свести на минимум густину енергије светлосног зрачења која кроз филтер долази до ока корисника, као и да никада не прелази максимално дозвољене вредности излагања.

Осим захтева из става 2. ове тачке, наочаре не смеју да погоршају или изгубе своје карактеристике као последицу дејства зрачења емитованог у предвидивим условима коришћења, и сви примерци на тржишту морају да имају број заштитног фактора који одговара графикону спектралне расподеле њиховог фактора трансмисије.

Наочаре погодне за изворе зрачења исте врсте морају бити класификоване по растућем редоследу њиховог броја заштитног фактора, а упутства произвођача треба да указују, нарочито, на графиконе трансмисије који омогућавају избор најприкладније ЛЗО имајући у виду факторе реалних услова за употребу као што су растојање од извора и спектрална расподела енергије зрачења на том растојању.

Произвођач мора да стави одговарајући број заштитног фактора на све примерке наочара са филтером.

3.9.2 Јонизујуће зрачење

3.9.2.1 Заштита од спољне радиоактивне контаминације

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте пројектовани тако да заштите цело тело или његов део од радиоактивне прашине, гасова, течности или њихових смеша морају да буду тако изабрани или пројектовани и састављени да се осигура да ова опрема ефикасно спречава продирање контаминирајућих материја под предвидивим условима употребе.

У зависности од природе или стања ових контаминирајућих материја, неопходна заптивеност се може обезбедити помоћу непропусних заштитних омотача и/или било којим другим одговарајућим средствима, попут вентилационих и система са натпритиском пројектованих да се спречи повратно расипање (поновно ширење) тих контаминирајућих материја.

Све мере деконтаминације које се примењују на ЛЗО не смеју да угрозе њено могуће поновно коришћење у периоду предвидљивог века коришћења ових класа опреме.

3.9.2.2 *Ограничена заштита од спољног озрачивања*

ЛЗО намењена да обезбеди потпуну заштиту корисника од спољних озрачивања или, бар њихово слабљење, мора бити пројектована тако да заустави зрачење електрона мале енергије (нпр. бета) или фотона (нпр. икс, гама).

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте врста ЛЗО из става 1. ове тачке морају да буду одабрани или пројектовани и уграђени тако да се обезбеди степен заштите корисника који се захтева под предвидивим условима употребе, као и да не доведе до повећања трајања изложености услед покрета или држања корисника (у складу са тачком 1.3.2 овог прилога).

ЛЗО мора имати знак којим се означава да је тип и дебљина материјала од којих је израђена ЛЗО погодан за предвидиве услове употребе.

3.10 **Заштита од опасних материја и инфективних агенса**

3.10.1 *Заштита органа за дисање*

ЛЗО намењена за заштиту органа за дисање мора да омогући да се корисник снабдева ваздухом за дисање када је изложен загађеној атмосфери и/или ниској концентрацији кисеоника.

Ваздух за дисање који се доводи до корисника преко ЛЗО мора се добити на одговарајући начин, као што је филтрација загађеног ваздуха, кроз заштитни уређај или цевоводима из незагађеног извора.

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте ових врста ЛЗО из става 1. ове тачке морају да буду тако одабрани или пројектовани и уграђени да се обезбеди правилно дисање корисника и респираторна хигијена током датог периода ношења у предвидивим условима употребе.

Непропусност обрине и пад притиска при удисању и, у случају уређаја за филтрирање, капацитет пречишћавања, морају да буду такви да у довољној мери спрече продор загађивача из атмосфере, тако да не буде угрожено здравље и хигијена корисника.

ЛЗО из става 1. ове тачке, мора да има одговарајућу ознаку за идентификацију произвођача и мора да буде снабдевена прецизним специфичним подацима тог типа опреме који, заједно са упутствима за употребу, омогућавају обученом и квалификованом кориснику да правилно употребљава ову ЛЗО.

Упутства произвођача морају, у случају филтрирајућих апарата, да садрже рок складиштења филтера ако су нови и у оригиналној амбалажи.

3.10.2 *Заштита од додира са кожом и оком*

ЛЗО намењена за спречавање површинског додира целог тела или његовог дела са опасним супстанцама и инфективним агенсима мора да буде у стању да спречи продор или ширење таквих супстанци кроз заштитни омотач у предвидивим условима употребе.

Материјали од којих је израђена ЛЗО и остале компоненте ових врста ЛЗО из става 1. ове тачке, морају да буду тако одабрани или пројектовани и уграђени да се обезбеди, колико је то могуће, херметичност која ће омогућити продужено коришћење или, у недостатку тога, делимичну херметичност која ограничава период ношења.

Када, на основу своје природе и предвидивих услова њихове употребе, одређене опасне или инфективне супстанце поседују велику продорну моћ која ограничава трајање заштите коју пружа ЛЗО из става 1. ове тачке, та опрема мора бити подвргнута стандардним испитивањима, са циљем њихове класификације на основу ефикасности.

ЛЗО из става 3. ове тачке за коју се сматра да је у складу са спецификацијама испитивања мора имати знак који показује називе, или, ако то није могуће, кодове супстанци које се користе у испитивањима и одговарајући стандардни период заштите. Упутства произвођача такође морају да садрже објашњење кодова (ако је потребно), детаљан опис стандардних испитивањима и све

потребне информације за одређивање максималног дозвољеног периода ношења у различитим предвидивим условима употребе.

3.11 Безбедносни уређаји за ронилачку опрему

1. Опрема за дисање

Опрема за дисање мора да омогући снабдевање корисника гасовитом смешом за дисање у предвидивим условима употребе а узимајући у обзир максималну дубину зарона.

2. Када предвидиви услови употребе то захтевају, ронилачка опрема мора да садржи:

- а) одело које штити корисника од притиска који настаје услед дубине зарона (у складу са тачком 3.2 овог прилога) и/или од хладноће (у складу са тачком 3.7 овог прилога);**
- б) алармни уређај пројектован да тренутно упозорава корисника о скором прекиду снабдевања гасовитом смешом за дисање (у складу са тачком 2.8 овог прилога);**
- в) спасилачко одело које омогућава кориснику да се врати на површину (у складу са тачком 3.4.1 овог прилога).**

ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ЛЗО

Документација из члана 8. овог правилника мора да садржи све битне податке о средствима која је користио произвођач да би обезбедио усаглашеност произведене ЛЗО са битним захтевима за здравље и безбедност који се односе на ту опрему.

У случају ЛЗО из члана 8. став 1. тач. 2) и 3) овог правилника, осим података из става 1. овог прилога, техничка документација мора да садржи, нарочито:

1. техничку датотеку произвођача која се састоји од:

а) целовите и детаљне пројектне документације ЛЗО коју прате, где је то одговарајуће, прорачуни и резултати испитивања прототипа у мери у којој је то неопходно за верификацију у складу са битним захтевима за здравље и безбедност из овог правилника;

б) исцрпног списка битних захтева за здравље и безбедност из овог правилника, као и списка примењених српских стандарда из члана 14. овог правилника или списка других техничких спецификација из члана 11. овог правилника, који се узимају у обзир приликом пројектовања типа;

2. опис уређаја за преглед и испитивање који се користе у погону произвођача ради провере усаглашености производње ЛЗО са српским стандардима из члана 14. овог правилника или другим техничким спецификацијама, као и ради провере одржавања нивоа квалитета;

3. примерак писане информације са подацима из тачке 1.4 Прилога 1.

ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ

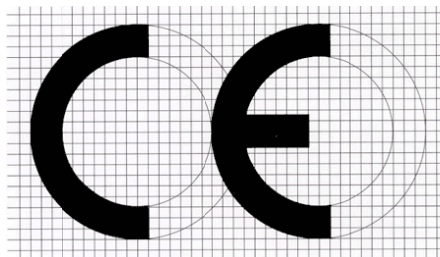
Декларација о усаглашености ЛЗО садржи следеће податке:

- 1) пословно име, односно назив и адресу седишта произвођача и кад то долази у обзир, његовог заступника;
- 2) пословно име, односно назив и адресу седишта правног лица, односно назив или име предузетника или физичког лица које има седиште, односно пребивалиште у Републици Србији које је одговорно за обезбеђивање доступности техничке документације;
- 3) опис ЛЗО, укључујући општи назив, функцију, модел, тип, серијски број, трговински назив и сл;
- 4) изричито навођење да је ЛЗО која је описана у тачки 3) овог прилога усаглашена са свим захтевима из овог правилника, уз навођење његовог пуног назива и броја службеног гласила у коме је тај правилник објављен, као и, кад је то одговарајуће, навођење о усаглашености са другим посебним прописима и/или захтевима са којима је та опрема усаглашена;
- 5) кад је то одговарајуће, пословно име, односно назив, адресу седишта и јединственог броја Именованог тела које је извршило Преглед типа из члана 11. овог правилника и број Сертификата о извршеном прегледу типа, као и изричито навођење да је ЛЗО која је описана у тачки 3) овог прилога истоветна типу ЛЗО за коју важи Сертификат о прегледу типа;
- 6) кад је то одговарајуће, пословно име, односно назив, адресу седишта и јединствени број Именованог тела које је извршило испитивање узорка из члана 12. овог правилника и број извештаја о испитивању;
- 7) кад је то одговарајуће, пословно име, односно назив, адресу седишта и јединствени број Именованог тела које је одобрило систем квалитета из члана 13. овог правилника и број исправе којом је то одобрење извршено;
- 8) позивање на примењене српске стандарде из члана 14. овог правилника;
- 9) ако је то одговарајуће, позивање на друге стандарде и техничке спецификације кад су оне примењене;
- 10) место и датум издавања декларације;
- 11) идентификацију и потпис овлашћеног лица, одговорног за сачињавање декларације о усаглашености у име произвођача или његовог заступника.

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

1. СЕ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

СЕ знак усаглашености се састоји од стилизованог латиничног словног знака „СЕ” у следећем облику:

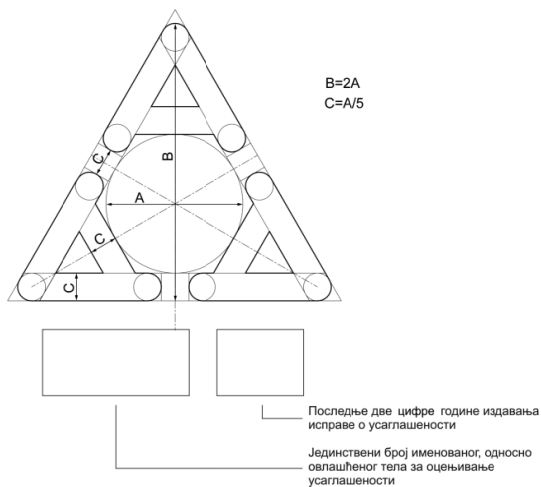
Различите компоненте СЕ знака морају имати, уочљиво једнаку висину која не сме бити мања од 5 mm.

Ако се СЕ знак смањује или увећава, морају се поштовати пропорције приказане на цртежу у ставу 1 ове тачке.

СЕ знак мора бити стављен на ЛЗО, а ако то није могуће, због врсте или својстава ЛЗО, овај знак се ставља на амбалажу, ако је та ЛЗО има, или на пратећу документацију.

2. СРПСКИ ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

Српски знак усаглашености се састоји од три велика слова А повезана у облику једнакокрајног троугла (ЗА), изгледа и садржине као на слици:

Величина знака одређује се према висини В знака која може имати само заокружене вредности стандардних бројева према реду величина R10 изражених у милиметрима (mm) према српском стандарду SRPS A.A0.001 - Стандардни бројеви, бројчане вредности и дефиниције.

Висина В знака износи, по правилу, најмање 5 mm.

Уз Српски знак усаглашености се ставља јединствени број Именованог тела за оцењивање усаглашености из регистра именованих тела за оцењивање усаглашености, као и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености, ако је то тело спроводило, односно учествовало у оцењивању усаглашености

КАТЕГОРИЈЕ И ВРСТЕ ЛЗО**1. ЛЗО ЗА ЗАШТИТУ СЛУХА**

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
1.1 Сва опрема за заштиту слуха (која се ставља у уши или носи преко њих).	II

2. ЛЗО ЗА ОЧИ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
2.1 Сва опрема за заштиту очију и филтери.	II
2.2 Опрема за заштиту очију и филтери, пројектована и израђена за употребу у окружењу с високом температуром чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од +100°C или више и за коју може бити карактеристично присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или веће количине растопљеног материјала.	III
2.3 Опрема за заштиту очију и филтери, пројектована и израђена за заштиту од јонизирајућег зрачења.	III
2.4 Опрема за заштиту очију и филтери, пројектована и израђена за заштиту од електричне струје.	III
2.5 Наочаре и маске за пливање или роњење.	I
2.6 Опрема за заштиту очију и филтери, пројектована и израђена искључиво за заштиту од сунчевих зрака, сунчане наочаре за индивидуалну и професионалну употребу. Ово укључује случајеве кад су наочаре обојене након производње или било којег другог склапања након производње (нпр. постављање сунчаних заштитних сочива у оквир који нема знак усаглашености).	I
2.7 Скијашке наочаре свих врста, осим корекционих наочара.	I

3. ЛЗО ЗА ЗАШТИТУ ОД ПАДА С ВИСИНЕ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
3.1 Сва опрема пројектована и израђена за заштиту од пада с висине за индивидуалну и професионалну употребу (рад на висини, падови с чамаца, планинарење, пењање по стенама, спелеологија). Ова категорија такође укључује опрему за рад на висини и с подршком (појасеве, траке око бедара итд.). Напомена: ова опрема укључује појасеве (траке око бедара, појасеве око рамена, итд.) и сву опрему намењену причвршћивању корисника за објекат, уз изузетак тачака ослонца који су саставни део природног или изграђеног објекта. - Опрема ове врсте укључује и опрему за професионалну употребу, као што су: повезна ужад, покретне справе за заустављање пада, карабинери, спојнице, тачке ослонца и др. - Опрема ове врсте укључује и опрему за планинарење, пењање по стенама и	III

<p>спелеологију, као што су: спојнице (једноставна ужад), ужад за пењање (двострука ужад), продужене петље, карабинери, хватаљке за уже, заглавци, планинарски клинови, клинови за лед, справе за придржавање за употребу на вештачким зидовима за пењање и др.</p> <p>Напомена: на категоризацију не утиче чињеница да је опрема фабрички произведена/склопљена или да ју је произвео/склопио онај који је и сам послодавац/корисник (нпр. двоструко повезно уже).</p>	
---	--

4. ЛЗО ЗА ЗАШТИТУ ГЛАВЕ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
4.1 Све врсте кацига укључујући и спортске кациге	II
4.2 Кациге пројектоване и израђене за употребу у окружењу с високом температуром, чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од +100°C или више и за који може бити карактеристично присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или већих количина растопљеног материјала.	III
4.3 Кациге пројектоване и израђене за заштиту од електричне струје.	III
4.4 Лака опрема за заштиту главе пројектована и израђена за заштиту власишта главе.	I

5. ЛЗО ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА ИЛИ ДЕЛА ЛИЦА

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
5.1 Сва опрема.	II
5.2 Опрема пројектована и израђена за употребу у окружењу с високом температуром чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од +100°C или више и за које може бити карактеристично присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или веће количине растопљеног материјала.	III
5.3 Опрема пројектована и израђена за употребу у окружењу с ниском температуром чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од -50°C или ниже.	III
5.4 Опрема пројектована и израђена за заштиту од електричне струје.	III

6. ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОДЕЋА

ВРСТА ЛИЧНЕ ЗАШТИТНЕ ОДЕЋЕ	КАТЕГОРИЈА
<p>6.1 Сви делови одеће с додацима (одвојивим или не), пројектовани и израђени због осигурања посебне врсте заштите.</p> <p>Ова категорија такође укључује:</p> <p>Заштитну одећу која се користи за спортске активности попут ронилачких одела, заштитне одеће за скијање на води и др;</p> <p>Одећа непробојна за метке коју не користе оружане снаге (нпр. служба безбедности);</p> <p>Одећа која штити од инфективних супстанци коју не користе оружане снаге.</p>	II

6.2 Одећа с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за заштиту од електричне струје.	III
6.3 Одећа с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за употребу у окружењу с високом температуром чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од +100°C или више и за које може бити карактеристично присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или већих количина растопљеног материјала.	III
6.4 Одећа с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за употребу у окружењу с ниском температуром чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од -50°C или ниже.	III
6.5 Одећа с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за осигурање ограниченог опсега заштите од хемијских штетности или од јонизујућег зрачења.	III
6.6 Одећа с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за осигурање потпуне атмосферске изолације.	III
6.7 Одећа с додацима (одвојивим или не) за професионалну употребу, пројектована и израђена за осигурање заштите од атмосферских утицаја који нису ни изузетни нити екстремни.	I
6.8 Одећа с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за заштиту од механичког деловања с површинским учинцима	I
6.9 Одећа с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за заштиту од опасности у вези с руковањем врућим предметима, при чему корисник није изложен температури која би прелазила +50°C или опасним ударцима.	I

7. ЛЗО ЗА ДИСАЊЕ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
7.1 Сва заштитна опрема за дисање: - пројектована и израђена за осигурање заштите од аеросола у чврстом или текућем стању или гасова; - пројектована и израђена за осигурање потпуне атмосферске изолације; - пројектована и израђена за употребу при роњењу.	III

8. ЛЗО ЗА НОГЕ И СТОПАЛА И ЛЗО ЗА ЗАШТИТУ ОД КЛИЗАЊА

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
8.1 Сва опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена нарочито за заштиту ногу или стопала и заштиту од клизања.	II
8.2 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за заштиту од опасности у вези с електричном струјом при радовима при којима је присутан високи напон или за заштиту од високог напона.	III
8.3 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за употребу у окружењу с високом температуром чији су учинци упоредиви с онима при +100°C температуре ваздуха или више и за које може бити карактеристично присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или већих количина растопљеног материјала.	III
8.4 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за употребу у	III

окружењу с ниском температуром чији учинци су упоредиви с онима при температури ваздуха од -50°C или ниже.	
8.5 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за осигурање ограниченог опсега заштите од хемијских штетности или јонизујућег зрачења.	III
8.6 Спортска опрема (нарочито спортска обућа) с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за заштиту од спољних удараца.	I
8.7 Опрема с додацима (одвојивим или не) за професионалну употребу, пројектована и израђена за осигурање заштите од атмосферских утицаја, који нису ни изузетни нити екстремни.	I

9. ЛЗО ЗА ШАКЕ И РУКЕ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
9.1 Сва опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена нарочито за заштиту руку (руке и/или шаке).	II
9.2 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за заштиту од опасности у вези с електричном струјом током рада под опасним напонам или која се употребљава као изолациона опрема за заштиту од високог напона.	III
9.3 Опрема с додацима (одвојивим или не), укључујући и ватрогасну опрему, пројектована и израђена за употребу у окружењу с високим напонам чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од +100°C или више и у којем може бити карактеристично присуство инфрацрвеног зрачења, пламена или већих количина растопљеног материјала.	III
9.4 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за употребу у окружењу с ниским напонам чији су учинци упоредиви с онима при температури ваздуха од -50°C или ниже.	III
9.5 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за осигурање ограниченог опсега заштите од хемијских штетности или јонизујућег зрачења.	III
9.6 Опрема с додацима (одвојивим или не) за професионалну употребу, пројектована и израђена за заштиту од средстава за чишћење с благим деловањем (прање судова, чишћење итд.).	I
9.7 Опрема с додацима (одвојивим или не), пројектована и израђена за заштиту од механичког деловања с површинским учинцима (убоди при шивењу, вртни радови, прљави послови, бављење спортом).	I
9.8 Опрема с додацима (одвојивим или не) за професионалну употребу пројектована и израђена за заштиту од врућине или опасности при руковању с врућим предметима, где корисник није изложен температурама већим од +50°C или опасним утицајима (ударцима) те од уобичајено хладног времена.	I
9.9 Суве рукавице за рониоце.	II

Ова опрема укључује сву ЛЗО која штити руке или делове руку укључујући рукавице, рукавице без прстију, напрстњаке, опрему која штити само прсте или само длан и т.д.

Произвођач означава производе и опасности у односу на које је обезбеђена заштита, заједно с трајањем заштите.

10. ЛЗО ЗА ЗАШТИТУ ОД УТАПАЊА ИЛИ ЗА УПОТРЕБУ КАО ПОМОЋНА СРЕДСТВА ЗА ПЛУТАЊЕ, ОДНОСНО ПЛИВАЊЕ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
<p>10.1 Сва опрема пројектована и израђена због спречавања утапања или која се употребљава као помоћно средство и која укључује помоћна средства за плутање, односно пливање.</p> <p>Напомена:</p> <p>Опрема из става 1. ове тачке укључује још и:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ужад и другу опрему која се користи за извлачење из воде након пропадања кроз лед; - пливачка одела с уграђеним пловцима; - наруквице за пливање. 	II

11. ЛЗО КОЈА ШТИТИ ОД ОПАСНОСТИ У ВЕЗИ С ЕЛЕКТРИЧНОМ СТРУЈОМ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
<p>11.1 Напомена: Заштитна опрема за заштиту од електричне струје је већ наведена у горњим табелама овог прилога.</p> <p>Опасни напон је напон, који је једнак или већи од 50 V наизменичне струје или 75 V једносмерне струје.</p>	III
<p>11.2 Заштитна опрема (обућа, одећа и сл.) за заштиту од статичког електрицитета.</p> <p>Напомена: ова опрема се користи у окружењу у којем је могућ ризик од експлозије.</p>	II

12. ЛЗО ПРОЈЕКТОВАНА И ИЗРАЂЕНА ЗА ЗАШТИТУ ОД МЕХАНИЧКОГ ДЕЈСТВА

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
12.1 Сва ЛЗО пројектована и израђена за заштиту корисника од вибрација.	II
12.2 ЛЗО пројектована и израђена за заштиту коже корисника од трења (нпр. појачања).	I
12.3 ЛЗО пројектована и израђена за заштиту корисника од повећаног нивоа ризика произашлог од судара с другим лицима или од пада при бављењу спортом (нпр. штитник за леђа за планинске бициклисте, фудбалски штитници за потколенице, хокејашки штитници и др.).	II
12.4 ЛЗО пројектована и израђена за заштиту корисника од утицаја G-сила (нпр. оковратник за возаче картинга, штитник за врат за возаче аутоотрка и сл.).	II
12.5 Опрема за заштиту од мањих удараца и вибрација који не утичу на виталне делове тела и чији учинци не могу проузроковати непоправљиве лезије (као што су лаке кациге за заштиту потиљка, рукавице, лагана обућа и др.).	I
12.6 Спортска опрема за заштиту од мањег ударца при паду (заштита од масница, огреботина, лакних опекотина и сл.), као што су одбојкашки штитници за колена и сл.).	I

13. ОПРЕМА ЗА СПАШАВАЊЕ

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
13.1 Маска за реанимацију, под условом да та маска, осим омогућавања одговарајућег вештачког дисања, има и заштитну функцију за спасиоца (нпр. заштита од заразе при контакту с устима жртве) – у том случају је је ЛЗО	Зависно од врсте заштите
13.2 Ако је опрема за спашавање ношена пре несреће, а помаже спашавању, онда је та опрема ЛЗО. Нпр. мокро одело које се стално носи ради заштите од потхлађивања у случају пада у воду је ЛЗО.	Зависно од врсте заштите

14. МОТОЦИКЛИСТИЧКА ОПРЕМА

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
14.1 Мотоцикличка одећа и додатна заштита (нпр. рукавице, чизме) које само штите од климатских утицаја за професионалну употребу.	I
14.2 Мотоцикличка одећа и додатна заштита (нпр. рукавице, обућа) за коју је обезбеђена додатна заштита (нпр. штитници од ударца за удове, штитници за леђа, лактове или рамена, заштита од резова, огреботина и др.).	II

15. ОДЕЋА УОЧЉИВА СА ВЕЛИКЕ УДАЉЕНОСТИ И ПРИБОР

ВРСТА ЛЗО	КАТЕГОРИЈА
15.1 Одећа уочљива са велике удаљености	II
15.2 Прибор уочљив са велике удаљености (нпр. viseћи прибор као што су viseће ознаке)	II

При утврђивању одговарајуће категорије ЛЗО треба узети у обзир ниво ризика против којег ЛЗО обезбеђује заштиту.

ЗАХТЕВИ КОЈЕ МОРА ДА ИСПУНИ ТЕЛО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ДА БИ БИЛО ИМЕНОВАНО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ

1. Тело за оцењивање усаглашености, његов директор, односно чланови извршног одбора директора или чланови управног одбора тог тела, као и запослена и друга ангажована лица (у даљем тексту: особље) одговорна за спровођење оцењивања усаглашености у складу са овим правилником не смеју бити пројектанти, произвођачи, испоручиоци или монтери ЛЗО која се прегледа, нити заступници било које од тих страна. Они не смеју бити укључени, директно или као заступници у пројектовању, изради, маркетингу или одржавању те опреме. То не искључује могућност размене техничких информација између произвођача и тела за оцењивање усаглашености.

2. Тело из тачке 1. овог прилога, као и његово особље дужно је да спроводи оцењивање усаглашености са највишим степеном професионалног интегритета и техничке оспособљености и не смеју бити изложени било каквим притисцима, нити смеју бити у конфликту интереса, посебно финансијских, који би могли утицати на њихову оцену или резултате прегледа, посебно од стране лица или групе лица које су заинтересоване за резултате оцењивања усаглашености.

3. За сваку врсту ЛЗО за коју тело за оцењивање усаглашености тражи именовање, као и за сваки поступак оцењивања усаглашености, то тело, и пре и после именовања, мора имати на располагању особље са техничким знањем, као и довољним и одговарајућим искуством за обављање послова оцењивања усаглашености.

Особље задужено за обављање послова оцењивања усаглашености мора имати и:

1) одговарајуће радно искуство, као и одговарајуће овлашћење за обављање послова оцењивања усаглашености;

2) способност и самосталност у припреми извештаја и других исправа о усаглашености, у вези са извршеним оцењивањем и вршењу провере одређених овим правилником.

4. Тело за оцењивање усаглашености мора да располаже одговарајућом опремом за испитивања у зависности од захтева садржаних у српским стандардима са списка стандарда из члана 14. овог правилника и врсте ЛЗО чија се усаглашеност оцењује, односно битних захтева или аспеката битних захтева у односу на које се врши оцењивање усаглашености.

5. Непристрасност особља које врши оцењивање усаглашености ЛЗО мора бити гарантована. Зарада, односно награда особља не може да зависи од броја обављених испитивања, нити од резултата таквих испитивања.

6. Тело за оцењивање усаглашености мора да има одговарајући општи акт којим ће бити прописан поступак за обављање послова оцењивања усаглашености, укључујући и поступак одлучивања по приговорима на рад тог тела и донете одлуке.

7. Тело за оцењивање усаглашености мора да има закључен уговор о осигурању од одговорности за штету.

8. Особље тела за оцењивање усаглашености дужно је да чува као пословну тајну све информације које добије приликом обављања послова оцењивања усаглашености, у складу са својим општим актом о пословној тајни, овим правилником и другим прописима.